

veto

nummer 21

23 februari 1998

Jaargang 24 - 1997-1998

algifie : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Vrije studenten
gratis op Internet

p. 3

Student Aid:
de sensibilisering
voorbij

pp. 4-5

Shakespeare volgens
t'g Dood Paard

p. 11

Studeren in het buitenland niet voor iedereen weggelegd

Vier op tien Erasmusstudenten uit hoogste inkomens

Uelgeteld 598 Leuvense studenten vertrokken (of vertrekken) dit academiejaar met een Erasmusprogramma naar het Europese buitenland. Dat zijn er vijftig minder dan vorig jaar, waarmee een einde komt aan de stijgende aantallen van de voorbije jaren. Dat aantal vormt bovendien geen doorsnede van de globale Leuvense studentenpopulatie, zo blijkt uit een rapport. Veertig procent van de Erasmusgangers behoort immers tot de hoogste inkomenscategorie. Dat zijn studenten uit een gezin met een belastbaar inkomen dat — met inbegrip van het kadastraal inkomen — uitkomt boven de twee miljoen zeventienhonderdduizend frank. Daarnaast verschillen de mogelijkheden om met Erasmus weg te gaan ook enorm van fakulteit tot fakulteit: studenten uit letteren, rechten, economie en toegepaste wetenschappen gaan lopen met meer dan zeventig procent van de Erasmusposten.

Studenten kunnen diverse redenen aanbrengen om een tijdje in het buitenland te willen studeren. Dat blijkt ook uit de Erasmusreeks die op geregelde tijden in Veto verschijnt. Een kennismaking met een andere taal en cultuur, het aankweken van meer zelfstandigheid of het studeren aan een unief die traditioneel gespecialiseerd is in een bepaald vakgebied zijn daar de meest gehoorde motiveringen voor een trip naar het buitenland. Daarbij komt dat een jaar in den vreemde studeren ook nog altijd mooi oogt op de CV later. Jammer is dan wel dat blijkbaar niet elke student dezelfde kans krijgt — of ze althans niet grijpt — om met Erasmus te vertrekken. De twee laagste inkomensgroepen — met een inkomensgrens tot vierhonderdduizend frank boven de maximumgrens voor studietoelagen — zijn maar voor achtentwintig procent vertegenwoordigd in het Erasmuscontingent.

Dat staat in schril contrast met de veertig procent uit de hoogste inkomensklasse. Piet Henderikx van de Dienst Internationale Relaties van de KU Leuven stelt vast "dat er blijkbaar nog een aantal remmingen bestaan bij gezinnen met een lager inkomen om een kind in het buitenland te laten studeren." Volgens hem moeten die remmingen nochtans vooral van psychosociale aard zijn: "De beurzen die aan die

Als u dit leest, is de derde Golfloorlog al bezig of afgewend. Wilt u weten hoe het allemaal zover is kunnen komen, ruk dan op naar de pagina's 7 tot 10. (foto Elena Schutjes)

kategoriën worden toegekend liggen toch vrij hoog. Met achttien duizend frank in de maand bovenop de gewone studiebeurs en extra reisvergoeding, moet een studieperiode in het buitenland toch leefbaar zijn." Henderikx denkt dan ook dat de bewuste groep wat meer aangemoedigd zou moeten worden, al is dat in eerste instantie een zaak voor het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, dat de beurzen financiert. Daar is alvast beslist dat studenten uit de hoogste inkomenscategorie voortaan niet meer moeten rekenen op een bijkomende beurs, aangezien verwacht mag worden dat zij die toch niet echt nodig hebben.

Mede door de geschette 'scheefrekening' is er in de beurspot van dit jaar een overschot van enkele miljoenen. "We hadden gerekend dat er wat meer studenten zouden participeren aan het Erasmusprogramma. Bovendien komt dus een groot deel van de uitgezonden studenten uit de hogere inkomensgroepen, die logischerwijs een kleinere beurs krijgen. Met een hogere deelname van studenten uit de andere categorieën zou het overschot niet bestaan",

aldus Henderikx. Het geld werd door de Europese Commissie en het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap aan alle uniefs samen uitgekeerd. Het genoemde overschot zal gebruikt worden om eventuele tekorten op andere plaatsen te compenseren.

Dat het aantal uitgestuurde studenten zo fel verschilt van fakulteit tot fakulteit, ligt volgens Henderikx aan de prioriteiten die die fakulteiten zelf stellen. Studenten morren wel eens dat hun mogelijkheden om te vertrekken vooral afhangen van de goodwill van de fakultaire Erasmuskoördinator, maar Henderikx betwijfelt dat. "De procedure om studenten uit te sturen is een fakultaire kwestie. De promotor speelt vooral een belangrijke rol als contactpersoon met de studenten, maar de uiteindelijke beslissingen worden op fakultair nivo genomen. De ene fakulteit heeft wat dat betreft een grotere traditie, en dus een groter netwerk van contacten dan de andere. Bij geneeskunde bijvoorbeeld, waar men niet gewend is veel studenten op Erasmus te sturen, liggen de aanvragen van de studenten trouwens ook veel lager." Ook wijst

Henderikx er op dat net in die fakulteiten wel vaak meer studenten met andere niet-Europese projecten naar het buitenland kunnen. Toch vindt hij dat bepaalde fakulteiten wel aangespoord zouden kunnen worden om wat meer werk te maken van hun Erasmusaanbod.

Het is trouwens niet zo dat er meer studentenaanvragen zijn dan te begeven plaatsen. Eigenlijk wordt slechts de helft van het aanbod werkelijk ingevuld. Henderikx: "Elke fakulteit wil een zo ruim mogelijke keuze aan haar studenten aanbieden. Het aantal vakante plaatsen overtreft dan ook ruimschoots het aantal uitgezonden studenten. Dat heeft ook te maken met de procedure voor aanvragen bij de Europese Commissie die niet verijnd genoeg is. Geen enkele partij is daar echt gelukkig mee en het zou geen slechte zaak zijn mocht het mechanisme voor aanvragen wat bijgestuurd worden."

Tot slot wijst Piet Henderikx er op dat uit een enquête onder teruggekeerde Erasmusstudenten is gebleken dat die studenten over het algemeen "erg tevreden" zijn over hun ervaringen in het buitenland. "Zij worden ter plekke goed opgevangen, zowel op het vlak van sociale diensten als op het vlak van het onderwijs zelf. Er zijn wel eens klachten, maar het gaat daar toch over geïsoleerde gevallen."

GROEP T

LERAARS MET VISIE

PEDAGOGISCHE HOGESCHOOL LEUVEN

Tiennevse 60 • 3000 Leuven • Telefoon 016/30 10 30 • Fax 016/30 10 40 • E-mail groepT@groepT.be

Bart Eeckhout

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven kunnen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejahr en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

FKK-KVHV

Op basis van de criteria van Loko waarin, uiteraard terecht, legale ledenwerving nergens verboden wordt, kan men het KVHV niet weigeren binnen het bestek van de vrije verenigingen. Het dubieus criterium dat Loko op eigen houtje daarna nog inspraak heeft, getuigt van totale willekeur en is mijns inziens absoluut irrelevant. Ik ga volledig akkoord met de niet-erkenning van het Thomas More studentengenootschap: als KVHV-lid kan ik persoonlijk getuigen dat deze vereniging helemaal niet voldoet aan het objectieve criterium *openbaarheid*, waar een vereniging als het KVHV wel aan voldoet.

Het lijkt mij duidelijk dat bij de erkenningsprocedure enkel en alleen objectieve criteria mogen worden gehandhaafd. Het komt mij een beetje wrang over dat de kringen een dubieuze vereniging als het Thomas More studentengenootschap blijven linken aan een vereniging als het KVHV, waar heel wat mensen niets meer en minder pogen dan Vlaanderen te bezorgen waar het recht op heeft. Indien KVHV'ers zich daarbuiten wensen te engageren in andere zulke verenigingen is dat hun goed recht, maar kan ik dat enkel betreuren. Ik hoop dan ook alleen maar dat Kringraad eindelijk beseft dat niet het KVHV maar enkel sommige klaarblijkelijke dubieuze individuen als Thomas-Morewoordvoerder Matthias Van Aken uit zijn op een confrontatiepolitiek waar niemand bij gebaat is.

Günther Mattheussen,
KVHV-lid,
tweede lic. politieke wetenschappen

300.000

Bij het afdrucken van mijn Vrije Tribune over Cuba, vorige week in Veto, is een serieuze fout ingeslopen. Volgens Unicef heeft het socialisme in Cuba minstens 300.000 (driehonderd duizend) in plaats van driehonderd (zoals vermeld) kinderlevens gered, die vroegtijdig zouden gestorven zijn moesten zij in andere, kapitalistische landen van Latijns-Amerika geboren zijn.

Roger Liekens,
Vrienden van Cuba,
afdeling Leuven

Thomas More (1)

In Veto 20 protesteert Mathias Van Aken van het Thomas-Moregenootschap tegen de niet-erkenning van zijn vereniging. In al zijn verontwaardiging gaat Van Aken zich niet alleen te buiten aan kleinzeijde natripperij, maar ook aan doelbewuste laster. Zo houdt hij zonder te verpinken staande dat Aktief Linkse Studenten (ALS) een 'mantelorganisatie van MLB' — de studentenorganisatie van de stalinistische PVDA — zou zijn. Niets is minder waar.

ALS is een progressieve studentenorganisatie die in haar rangen zowel leden van het Marxistische Militant Links als politiek niet gebonden studenten telt. Waar wij een werking ontplooiën staan wij vrijwel onmiddellijk bekend voor ons strijdend doch beschaafde anti-stalinisme. ALS is inderdaad voorstander van de goeie oude plan-economie, maar koppelt dat streven aan

een consistent engagement voor pluralistische radendemocratie. Wie de verschillen met het stalinistisch geïnspireerde MLB niet onder ogen wil zien, is blind, ongelletterd of heeft een overdosis bijbelstudie achter de kiezen.

Van Aken's hele brief is een koelbloe-

dig amalgaam van halve waarheden, hele leugens en doelbewuste verdraaiingen (een oude stalinistische truuk overigens). Het zijn precies die soort werkmodes — intellectuele oneerlijkheid, manipulatie, lasterlijke verdachtmakerij — die Thomas More ook in de toekomst van FKK-lidmaatschap zouden moeten diskwalificeren.

Peter Delsing,
ALS,
student internationale betrekkingen

Thomas More (2)

Liefste Mathias (Van Aken, voorzitter Thomas More genootschap), blijkbaar wordt uw katholieke profiel gekenmerkt door haat tegenover alles wat niet rechts genoeg en daardoor kommunistisch en marginaal is. Blijkbaar wordt uw katholieke profiel gekenmerkt door een uiterst gedateerde 'moraal' waarin aids nog gezien wordt als een straf

van God, antikonseptie zondig is en seksueel genot taboe. Blijkbaar wordt uw katholieke profiel gekenmerkt door machtswulst, homofobie, gevoelens van afkeer tegenover vreemdelingen, demagogie en puur autoritarisme. U hebt mij er bijgevolg van weten te overtuigen dat u zich enkel beroept op de kristelijke waarden als die in uw kraam passen en dat u uw papa er zal bijhalen wanneer mensen blij geven uw idiote opinie niet te willen promoten. Weet u, Mathias, moest ik de echte kristelijke waarden niet zo hoog in het vaandel dragen, zou ik met veel plezier een brandbom in uw schijnheilige aars komen pieren. Gelukkig voor het voortbestaan van het voor u zo belangrijke katholicisme lopen er naast de Alexandra Colens van deze wereld eveneens Gaillots rond die zichzelf toch katholiek blijven noemen, ook al worden ze door mensen als u weggepromoveerd naar niet bestaande Afrikaanse bodommen.

Bart Duriez,
assistent psychologie

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts éénmaal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studiejahr en volledig adres, en is onder geen beding anoniem.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen, wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie). De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

Alles moet weg

Toen ik vorig jaar voor dit blad een lijkeerde mocht schrijven bij de strijd tegen de numerus clausus, verwonderde ik mij over de verschillen in beeldvorming van de studentenbeweging. Voorstanders noemen haar 'principieel' omdat zij vasthoudt aan haar beginsel: de democratisering van het onderwijs. Aan de andere kant wordt de studentenbeweging verstarring verweten, vastgeroest als zij is in haar eigen dogma's. Dezelfde dualiteit treedt je tegemoet als je de vrije tribune van student Jan Cornillie leest in Veto 19 over en tegen het studentenprotest over de verhoging van de inschrijvingsgeld voor voortgezette academische opleidingen (VAO's). 'Het lijkt me namelijk zo dat de studentenbeweging iets teveel de democratisering als dogma gebruikt en de onderliggende sociaal-economische realiteit daarbij over het hoofd ziet', aldus Cornillie. Hij meent te weten dat de huidige studentenbeweging geen antwoord kan bieden op 'uitdagingen' als daar zijn: globalisering, informatiemaatschappij, fleksibilisering. Wel, beste Jan: het lijkt me zo dat jij iets teveel die 'uitdagingen' als dogma gebruikt en de onderliggende sociaal-economische realiteit daarbij over het hoofd ziet.

Wat Cornillie als alternatief voor het studentendogma voorstelt, is heel eenvoudig. Laat de prijs van die VAO's maar de pan uit swingen, degenen die bereid zijn de toegang te betalen, kunnen het zich permitteren en/of zullen dat bedrag later dubbel en dik terugverdienen. Koop vandaag de toegang tot je diploma, en win morgen je ticket voor de *upper class*. Toegegeven, mocht de studentenbeweging dat als principe handhaven, zou dat erg revolutionair zijn. En aangezien elke hond met een nieuwe hoed op in de nieuwe politieke cultuur als een messias wordt verwelkomd, wil ik Cornillie en zijn makkers van het Centrum voor Politieke Vernieuwing gerust de eer gunnen dat zij dit manna op tafel hebben gepooid. *Nieuw* is de stelling nochtans allerminst. Ze past perfect in de 'Amerikaanse logica', die de studenten bestrijden en die Cornillie belijdt. In de Verenigde Staten wordt de prijs van een universitaire opleiding bepaald door de opbrengst die je ermee kunt vergaren tijdens je beroepsleven. Volgens de auteur toont het kapitalisme daar zijn rechtvaardige kant: 'betalen wie het (nu of later) kan.'

Een paar zaken worden hier uit het oog verloren. Laten we eerst eens kijken naar het onderwijs in de Verenigde Staten. De VS mogen zich dan wel beroemen op enkele van de meest prestigieuze uni's, hun onderwijssysteem is geen succes over de ganse lijn. Met beurzen en leningen worden kapabele maar minder begoede studenten

er nog wel toegang verleend tot het 'college', maar meestal is het dan al te laat, omdat sociaal achtergesteld al vroeger zijn weggezelekt door een foute middelbare school, een slechte leeromgeving of gebrek aan geld voor bijles voor het toegangsexamen. Dat is niet alleen onrechtvaardig, maar ook gewoon dom omdat een natie op een dergelijke manier een enorm menselijk kapitaal overboord gooit. Het is nochtans de enige mogelijke uitkomst van de Amerikaanse logica: in de VS betaalt wie kan. Ten tweede creëer je aldus een onderwijs met twee snelheden: wie niet bereid is zwaar te dokken voor een bekronend diploma, doet enkel nog mee voor de troostprijzen. Geen probleem voor de begoeden die hun welstand nog een generatie langer bevestigen. Anders vergaat het hen die niet meteen zoveel geld op tafel kunnen leggen: zij worden gekonfronteerd met een enorme financiële, sociale en zelfs culturele barrière. Want als je niet van huis uit toe de maatschappelijke elite behoort, is het erg moeilijk er toegang tot te krijgen. Op een dergelijke manier versterk je niet alleen de dualisering van de maatschappij, je institutionaliseert ze meteen. Natuurlijk: dualisering is ook een oplossing voor de 'uitdaging van de kennismaatschappij'.

Overdrijf ik? De 'sociaal-economische realiteit' geeft me, vrees ik, gelijk. Kijk eens naar de beroepen waar je vandaag de 'toegangsdramp' moet kopen. Dat is het geval bij de apothekers en de notarissen. Hoewel de hoge prijs van die drempel later ruimschoots vergoed wordt, zie je dat de toegang grotendeels beperkt blijft tot een elite. En, tussen haakjes, wat met de niet-universitaire opleidingen? Met een postgraad in de loodgieterij kun je later behoorlijk je boterham verdienen. Driehonderdduizend frank vragen dan maar! Of gelden daar andere regels, omdat dat niet de universiteit is? Dat staat dan haaks op de essentie van de democratiseringsgedachte van de studentenbeweging. Iedereen moet de vrije keuze krijgen om te studeren wat hem het beste past, en moet daar gelijkelijk voor gehaardeerd worden. De unif moet niet zo zeer een maatschappelijke elite vormen, dan wel maatschappelijk verantwoordelijken. Dat zijn mensen die onafhankelijk kunnen nadenken over de uitdagingen (jawel) die in de toekomst liggen, en die niet in de eerste plaats bezig zijn met het terugverdienen van hun eigen risico-investering. Onderwijs moet een collectieve investering blijven van de samenleving in haar eigen toekomst, en niet van het ene individu tegen het andere met de vrije markt als scheidsrechter.

Dat brengt ons bij het volgende argument

van Cornillie tegen het studentenprotest. Volgens de auteur getuigt het van arrogantie om voor een laag VAO-inschrijvingsgeld op te komen op een moment dat het lager en sekundair onderwijs zuchten onder een zwaar budgetair juk. Met permissie, die redenering houdt geen steek. Als je ervan uitgaat dat de samenleving evolueert naar een kennismaatschappij, dan moet je consequent zijn en investeren in menselijk kapitaal. Kwalitatief hoogstaande opleidingen voor ieder die dat wil en aan kan, moeten dan ook een prioriteit blijven in het beleid. Dat is geen keuze voor of tegen lager of hoger onderwijs, of voor of tegen technisch of universitair onderwijs, dat is een keuze voor investeren in het onderwijs als geheel. Als één van de weinige stemmen in het onderwijsdebat zijn de studenten zich daar allang van bewust. Sinds jaar en dag vragen zij een geïntegreerd onderwijsbeleid waar netten en nivo's niet meer tegen elkaar worden opgezekt, maar op elkaar worden afgestemd. Een geslaagde (universitaire) carrière begint je met een juiste onderwijskeuze in het middelbaar, die dan weer gestoeld is op degelijk basisondericht.

Het klopt dat de studenten hun overtuiging en meedelen met een zeker idealisme en het klopt evenzeer dat zij zich in de eerste plaats richten op 'hun' hoger onderwijs. In de ogen van de vernieuwers gaat dan het woordje 'korporatisme' opblijken. Iemand die opkomt voor zijn eigen rechten, stel je voor zeg, meteen krijg je een fraai beeld van die politieke vernieuwingsbeweging. Je ziet ze zo voor je, al die nieuwlichters die over de partijgrenzen heen verbonden worden door dezelfde obsessie. Goed mogelijk dat een groot deel van het CPV het niet eens is met Cornillie — het is te hopen, want ik zie echt niet hoe dit waanidee past in hun 'radikale democratie' — maar dat is niet erg. Een beweging die slechts één stelling per onderwerp uitdraagt, behoort immers tot de oude politieke cultuur. Geen idealisme blijft zo nog overeind — verzulling — geen principe — dogma — is nog veilig. Die drang wordt stilaan zo patetisch dat de vernieuwers uit het oog verliezen dat zijzelf zich blindstaren op dat ene dogma: alles moet weg. Alles behalve de burger, een term als een blinkende lege doos die nu gretig gevuld wordt met een stapeltje tweedehands liberale principes. In naam van de globalisering, dualisering en fleksibilisering, sla dood!

Bart Eeckhout,
oud-student,
Stekene

Diploma met onderhoudskontraakt

Met de huidige explosie van kennis devalueert je diploma na een aantal jaren. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de universiteit initiatieven wil nemen om het 'levenslang leren' te stimuleren. Binnen het Leuven's Instituut voor Nieuwe Onderwijsvormen (Linov) is reeds enkele jaren een initiatief aan de gang: de 'universitaire permanente vorming' (UPV). Een aantal moeilijkheden zullen echter nog overwonnen moeten worden vooraleer de initiatiefnemers het project concreet gestalte kunnen geven.

Tussen droom en daad staan ook hier namelijk heel wat praktische bezwaren in de weg. Iedereen is het er wel over eens dat de permanente vorming een noodzaak is, maar de tijdsinvestering hiervoor is minder evident. Op de laatste Akademische Raad werd duidelijk dat heel wat dekanen het project, dat toch reeds in 1995 werd gestart, niet echt kenden. Ook de studenten zijn nog niet vertrouwd met de afkorting UPV.

Het is de bedoeling van Linov initiatieven ter bevordering van het levenslang leren aan de faculteiten te stimuleren. Hiervoor, worden, naast een aantal centrale sellen, fakultaire UPV-sellen in het leven geroepen. Deze bestaan, naast vertegenwoordigers

van de professoren, ook uit oudstudenten van de KU Leuven. De alumni weten immers welke lakunes in het beroepsveld vragen om een nieuwe kennisinjectie. Samen met de professoren wordt dan een programma uitgewerkt voor de afgestudeerden. Op de laatste Onderwijsraad lichtte professor Deketelaere, koördinator van het project, de fakultaire sellen toe: "Indien het initiatief enkel aan de professoren gegeven wordt, bestaat het risico dat ze liefst verder willen doceren over een paar dada's. Het is de bedoeling tot een goed evenwicht te komen tussen de wetenschappelijke nieuwigheden die door de professoren aangereikt worden en de praktische problemen die de alumni ervaren."

Op dit ogenblik zijn er heel wat vormingsactiviteiten die door privee-ondernemingen gegeven worden. De kostprijzen zijn vaak erg hoog. Het Linov wil haar UPV aanbieden tegen 'demokratische prijzen' en bovendien ook gebruik maken van de nieuwste technologische middelen als videoconferencing en het Internet.

Dekanen

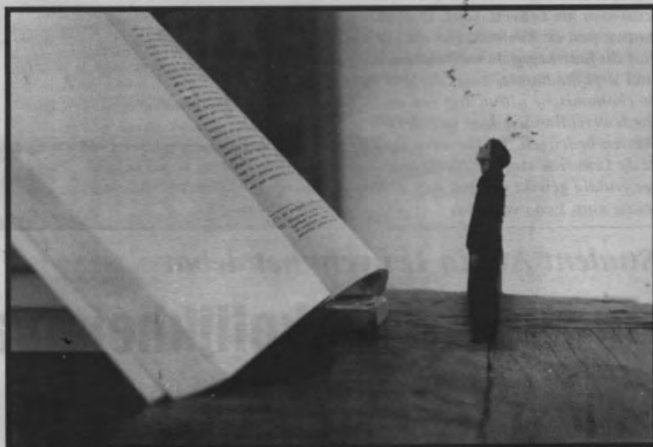
Toch zijn er nog een aantal knelpunten te overwinnen. De academische waardering was tot voor kort ver te zoeken. Bij de deliberatie over de promotie van professoren wordt pas sinds kort rekening gehouden met de UPV-activiteiten die hij onder-

neemt. Aangezien vele professoren UPV nog niet kennen, zal het wellicht nog een tijdje duren eer ze weten dat de UPV-activiteiten lonend kunnen zijn. Professor Deketelaere stelt bovendien dat de academische overheid in plaats van te werken met vrijwillige professoren, fakultaire UPV-docenten dient aan te stellen. Het zou dan gaan om professoren van wie de leeropdracht geheel of gedeeltelijk wordt ingevuld met UPV-taken. Daarnaast wordt ook nog

meer geld gevraagd voor konsulenten en administratieve medewerkers op de UPV-dienst.

Studentenvertegenwoordiger Steven Van Dessel zei dat door een aantal dekanen op de Akademische Raad getwijfeld wordt over de meerwaarde en zin van de centrale UPV-activiteiten als de fakultaire initiatieven op zich reeds voldoende werken. Professor Deketelaere meent dat met het tot nog toe ontwikkelde UPV-beleid de KU Leuven nog toonaangevend is in België: "op dit ogenblik kunnen we nog voldoende voor-sprong nemen. Wachten betekend waarschijnlijk door de anderen ingehaald worden en zijn marktaandeel zien verkleinen."

Ludwig Deweghe

Achterdeurtje wordt weinig gebruikt

Gratis op het Internet?

Computers en Internet zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving, en ook aan de KU Leuven heeft men dat begrepen. Elke student die aan de unief is ingeschreven, krijgt de mogelijkheid om zich — op kot of in de PC-klassen — op de infosnelweg te begeven zonder daarvoor extra te moeten betalen. Je inschrijven voor één afzonderlijk vak — want ook dan ben je een student — is dan ook een goedkope manier om aan een internetaansluiting te geraken. Dan moet je echter wel zo'n inschrijving voor één vak vast zien te krijgen. Lees hier hoe je na je studies (g)een goedkope internetaansluiting kan versieren.

Als student aan de KU Leuven staan je een hele reeks faciliteiten ter beschikking. Toegang tot het wereldwijd verspreide-Internet is daar één van. Je hoeft er zelfs geen computer voor te kopen: in de verschillende PC-klassen, al dan niet binnen je fakulteit, kan je op talrijke computers het Internet raadplegen. Het volstaat je daar éénmaal te laten registreren op het netwerk van de KU Leuven — dit gebeurt aan de hand van het stamnummer op je studentenkaart — om te kunnen surfen. Als je toch over een computer beschikt en je bovendien een telefoon-aansluiting hebt, kan je als student een zogenaamde *account* krijgen op het netwerk van de KU Leuven. Door in te bellen op dat netwerk haal je dan het net tot bij je thuis of op kot. Voor deze studenten werkt de universiteit dus eigenlijk als een *provider*, alleen moet je niets extra betalen voor de internetaansluiting en blijven de surfkosten dus beperkt tot de telefoonrekening. Dat is een hele besparing: een internetaansluiting bij een commerciële *provider* kost immers al gauw tienduizend frank per jaar. Daarom zijn misbruiken niet ondenkbaar: personen zouden zich wel eens als student kunnen inschrijven met het oog op een goedkope

internetaansluiting.

Het inschrijvingsgeld bedraagt voor een niet-beursstudent die een normaal lessenspakket volgt achttienduizend frank. Dat is zeker niet goedkope dan een internetaansluiting bij een commerciële *provider*. Het wordt echter wel goedkope wanneer je je inschrijft voor afzonderlijke vakken. Het is aan de KU Leuven immers perfect mogelijk om slechts één of enkele vakken te volgen. Het inschrijvingsgeld voor die afzonderlijke vakken als hoofdingeschrijving wordt als volgt bepaald: tweeduizend frank instaprecht vermeerderd met zevenhonderd frank per pakket van vijftien lessen. Als je dus één vak zou 'volgen' van vijftien of

dertig lessen betaal je respectievelijk tweeduizend zevenhonderd en drieduizend vierhonderd frank — heel wat minder dan de gemiddelde prijs van een internetaansluiting. Je zou dan ook kunnen verwachten dat een aantal 'studenten' enkel 'studeren' om zo aan een goedkope internetaansluiting te geraken.

Steekproef

Op de Dienst Inschrijvingen van de universiteit is men er echter van overtuigd dat misbruiken misschien niet uitgesloten, maar toch zeker minimaal zijn. "Een inschrijving voor afzonderlijke vakken krijg je niet zomaar kado", zo klinkt het daar. "Geen enkele student wordt ingeschreven voor afzonderlijke vakken zonder schriftelijke toelating van de betrokken fakulteit. Een aantal fakulteiten eisen een minimum aantal vakken. Een tweede en verdere inschrijving voor afzonderlijke vakken is bo-

vendien enkel mogelijk indien de student bij een vorige inschrijving examens aflegde." Het is met andere woorden aan de fakulteiten om misbruiken te voorkomen.

Die fakulteiten lijken daar trouwens aardig in te slagen, zo blijkt uit de cijfers. Van de 242 studenten die enkel voor afzonderlijke vakken zijn ingeschreven zijn er 158 waarbij het inschrijvingsgeld lager is dan de gemiddelde prijs van een internetaansluiting. Er zijn echter — bij wijze van steekproef — slechts 39 studenten die ingeschreven werden voor vijftien of dertig lessen. Hierbij gaat het dan vaak nog om oudere studenten — er zijn er van vierenzestig, zeventig en zelfs varentachtig jaar — die uit interesse nog wat bijvolgen. Dit sluit natuurlijk niet uit dat misbruiken voorkomen, maar het geeft wel aan dat die misbruiken zeker geen problematische proporties aannemen.

Kristof Daniels

(foto Maarten Timmermans)

Al is het Westen nog zo snel, de eerlijke handel achterhaalt haar wel

Winnen producten eerlijk zijn? Ja, dat kan, zegt Student Aid, een organisatie die een poging doet om zoveel mogelijk studentenogen te openen voor het onrecht in de wereld. Met dat doel houden ze elk jaar steunakties in verschillende studentensteden als Leuven, Geel, Brussel, Antwerpen en Kortrijk. Het thema van dit jaar kreeg de veelbelovende titel 'eerlijke handel' mee, doelend op de economische uitbuiting van de derdewereldlanden door welvarende Westen bedrijven. Vorige week boden ze de Leuvense student alvast een zorgvuldig gewikt gamma aan activiteiten aan. Een overzicht.

Het merendeel van de ontwikkelingslanden is voor meer dan vijftig procent afhankelijk van de export van grondstoffen zoals koffie, kakao, katoen, suiker — een aanzienlijk aantal landen is zelfs grotendeels afhankelijk van één enkele grondstof. Student Aid wil de gemiddelde student van dit onrecht bewustmaken en liefst een alternatief consumptiegedrag aankweken. Ze proberen dit aan de hand van drie grote punten: allereerst willen ze informeren over de verschillende facetten van de ontwikkelingsamenwerking en de ontwikkelingslanden, daarnaast pogen ze een concrete gedragswijziging en engagement te bewerkstelligen bij de student, tenslotte willen ze ook bijdragen tot een duurzame ontwikkeling van de ontwikkelingslanden.

In dit kader was het van zeventien tot en met negentien februari de beurt aan Leuven. Op dinsdag en woensdag kon je in de Universiteitshallen een gelegenheidsmarktje bezoeken. Voor vijftig frank werd men getraakteerd op een beurs met allerlei Zuidere gerechten, reisinformatie, workshops en dies meer. Bij de ingang waren er gratis hapjes voorhanden, op die manier kon men bijvoorbeeld kennismaken met gerechten van ondermeer de Zuid-Amerikaanse bevolking. Er waren ook standjes met Afrikaanse instrumenten en met boeken over de problemen waar men mee heeft te kampen in de ontwikkelingslanden, of men kon zich werpen op een workshop salsa of perkussie. 's Avonds probeerde Student Aid aan de hand van een we-

reldhandelspel het ludieke aan het informatieve te koppelen.

Madagaskisch

Op woensdag achttien februari — de tweede dag van het marktje — werd er gezorgd voor een ontspannende middag, met als gastheer de Madagaskische muzikant Ny Ajaja. Des avonds vond er in het MTC een debat plaats dat de veelbelovende titel 'Trade not Aid' droeg, en op donderdag kon iedereen nog eens uit de bol gaan op de ritmes van Emilien Sasou (Boerkinaso) en de Afrikaanse drummers van 'Bovic'.

Doorlopend stonden in en rond de Alma's infostands, waar menig sympathiek student ijerig T-shirts of een video probeerde te slijten, en waar je je ook kon inschrijven voor de verschillende evenementen. De Alma's zelf bleken eveneens begaan met het doel van Student Aid: heel de week spande de studentenrestaurants zich in om je te laten kennismaken met de kulturele geneugten van Zuid-Amerika, en boden ze de student op zijn minst een aangepaste afwisseling met de roetineuze Alma-gerechten aan.

Kevin Schollen

Student Aid in Leuven: het debat

De Nieuwe Zakelijkheid van eerlijke wereldhandel

Wet is nu eenmaal de bedoeling van Student Aid om de weg naar het grote publiek te vinden: zij is niet zo esoterisch dat ze de lof van de toch-al-overtuigden verzadigend genoeg vindt, maar spreekt onvervaard de doorsneestudent aan. Studentieke activiteiten fungeren daarbij als lokeend: de dieptestructuur van Student Aid hoopt daarmee een mentaliteitswijziging bij de studenten te veroorzaken. Veto concentreerde zich op de sterkste inhoudelijke pijler dit jaar, het debat gewijd aan 'Trade not Aid' en verzamelde de opvallendste punten: de benaming 'eerlijke handel', de rol van monopolies, diskriminatie, taksen en de termijnhandel.

De kampen op het debat waren nogal ongelijk verdeeld: vertegenwoordigers van de sponsorende organisaties Oxfam Wereld-

winkel, Max Havelaar en Fair Trade stonden tegenover professor Tollens — prof landbouweconomie aan de KU Leuven. Tollens verweerde zich evenwel uitstekend, waardoor het debat voor de ongeveer veertig toeschouwers toch nog aangenaam werd. Na een inleiding waarin hogeregenoemde organisaties zich konden voorstellen, werd een kleine balans opgemaakt van de evolutie die deze organisaties doormaakt hebben.

Stefan Durwael — woordvoerder van Fair Trade Nederland — stelde dat na de fase van de liefdadigheid en de politieke periode — waarbij het produkt ondergeschikt was aan de boodschap — nu de 'nieuwe zakelijkheid' was aangebroken: geloofde men vroeger nog in 'de revolutie', dan wil men nu gebruik maken van de mogelijkheden die de markt biedt, en tegelijk het konfronterende aspect van de organisaties behouden.

Op de vraag van moderator John Vandaele — redakteur van Wereldwijd — wat de bananen die Max Havelaar verkoopt zo eerlijk maakt, wees Luc de Weerd (Max Havelaar) erop dat die vruchten verbonden zijn met een duurzame, ecologische manier van landbouw bedrijven. De boeren in de derde wereld die zich daartoe verbinden, krijgen van Max Havelaar als beloning een hogere prijs uitbetaald. Professor Tollens ging meteen scherp in de kontramine: alleen al de benaming 'eerlijke handel' vond hij volkomen onterecht. Impliceert dat immers niet dat alle andere handelaars oneerlijk zijn? Tollens vond dat die term geen recht deed aan de talloze — vooral kleine — handelaars in het Westen en elders die ook hun best doen, risico's nemen en überhaupt handel mogelijk maken. Durwael zag geen graten in de benaming 'eerlijke handel', voor hem is dat een goede term

omdat ze konfrontierend is: het dwingt de mensen na te denken over wat eerlijke handel is en wat niet.

Kameroen

De professor voegde wel onmiddellijk aan zijn betoog toe dat er inderdaad grote uitwassen zijn in de internationale handel: het probleem aan Europese zijde is dat er te weinig concurrentie is en er monopolies gevormd worden. Als voorbeeld haalde hij de kakaohandel in Kameroen aan: tachtig procent van die handel is in handen van twee Nederlandse bedrijven. Uiteraard houden die er prijsafspraken op na, zo hebben ze de prijzen de laatste tijd doelbewust naar beneden getrokken. Tollens oordeelde dat het de taak van de Europese overheid is om een dergelijke schaalvergroting van bedrijven niet toe te staan. De Europese Commissie — met name Karel van Miert, verantwoordelijk voor de concurrentie-evaluering — verzuimen in te grijpen. Volgens Tollens zit er zelfs stof genoeg in deze zaak om naar het Europees gerechtshof te gaan.

Tollens raakte een gevoelig punt aan toen hij beweerde dat 'eerlijke handel' leidt tot diskriminatie: 'eerlijke handel'-organisaties bereiken niet meer dan twintig procent van de lokale boeren. Die boeren krijgen een hogere prijs voor hun produkten. Die boeren zullen dan natuurlijk hun produktie optrekken om meer te kunnen verdienen, redeneerde Tollens. De wet van vraag en aanbod speelt hier in het nadeel van die andere tachtig procent van de lokale boeren. Durwael erkende deze scheeftekening, maar nuanceerde die meteen: door de eerlijke handel, komt de hele markt in een opwaartse spiraal terecht; ook de niet-participerende boeren komt het ten goede. Hij pleit ook voor 'begeleiding': je moet die boeren duidelijk maken dat een verhoging van hun produktie tot problemen zal leiden zodat ze dat niet doen.

Japan

De grootste uitbuiting gebeurt volgens Tollens door de regeringen van de derdewereldlanden zelf die de wisselkoersen — en daarmee de prijzen — manipuleren, en bovendien taksen heffen op de produktie van koffie, kakao enzovoort. Die taksen ontmoedigen de produktie, en volgens Tollens zijn er dus andere heffingsvormen nodig: grondtaks bijvoorbeeld. Dat is volgens hem trouwens de reden waarom de Aziatische landen zo'n aanzienlijk deel van de koffiemarkt hebben afgesnoept van de Afrikanen. Tegen de Aziatische methode — in

bijvoorbeeld Maleisië en Indonesië — werd ingebracht dat ze daardoor weliswaar koffie aan de helft van de prijs kunnen produceren, maar wel ten koste van een ecologische rooibouw op hun regenwouden. De bosbranden van deze zomer zijn voor een groot stuk een gevolg van de koffieteeft aldaar.

Marc Bontemps (Oxlam) verlegde de discussie naar de tusschenhandel. De hele wereldmarktprijs wordt precies bepaald door het mechanisme van bijvoorbeeld Japanse beleggingsfondsen die koffie op papier kopen, om die wat later met winst door te verkopen. Enzeldde kilo koffie wordt gemiddeld elf keer verhandeld vóórdat hij ter bestemming komt. Maar als de prijs instort, dan kunnen de lokale boeren wel voor de kosten opdraaien. Tollens verdedigde dan weer de termijnmarkt als noodzakelijke tussenstap: nu al ken je dankzij die termijnmarkt de koffieprijs voor september volgend jaar. Dankzij die markt kun je je indekken tegen risico's zoals overstromingen en die de koffieprijs verduubelen. In een vrijemarkteconomie is zo'n mechanisme nodig om een goede prijsvorming te krijgen.

Allemaal goed en wel, volgens Bontemps, maar het hele systeem werkt alleen met stocks, voorraden die op de markt gebracht kunnen worden bijvoorbeeld bij een overstroming, om de markt toch in evenwicht te houden. En nu heeft het IMF (Internationaal Munt Fonds) de derdewereldlanden gedwongen — anders kregen ze geen leningen — deze stocks af te bouwen omdat ze te duur zijn. Stocks zijn hoe dan ook overbodig en te duur, riposteerde Tollens, je kunt maar beter vertrouwen op de termijnmarkt. Niet waar, zei Durwael, die is veel te instabiel en verhindert zo investeringen op lange termijn.

De discussie over de rol van de termijnmarkt is eksemplarisch voor hoe ingewikkeld de hele materie is, maar maakt één zaak heel duidelijk: als je iets wil veranderen zul je structurele veranderingen moeten doorvoeren aan de hand van beslissingen die genomen worden op het nivo van de wereldhandel. Een situatie die vooropstelt dat iedereen afstand neemt van zijn directe eigenbelang. Dat zou niet voor morgen is, bleek toen de financiering door het bedrijfsleven van de Amerikaanse presidentsverkiezingen in herinnering gebracht werd waardoor de verstrengeling van politiek en economisch eigenbelang nog aangesnoerd wordt. Waarom moet je naar Amerika kijken, dat gebeurt bij ons ook hoor, zei Tollens met een kwinsklag.

Benny Debruyne

(foto Ivan Put)

Student Aid: pluralisme en pragmatisme

Het is bewonderenswaardig dat Student Aid elk jaar opnieuw een stevige dosis engagement weet te genereren bij steeds nieuwe medewerkers. Het feit evenwel dat de organisatie van Student Aid altijd doorgegeven wordt aan een nieuw en dus onervaren ploeg, heeft al vaker willens nillens voor een smet op het blaazen gezorgd — meestal is het moeilijk de grens te trekken tussen een konsekvente houding enerzijds en pragmatisme anderzijds.

Op het debat dat Student Aid organiseerde (zie artikel pagina vier) legde de woordvoerder van Fair Trade uit dat de organisaties die zich inzetten voor eerlijke handel de faze van de *nieuwe zakelijkheid* zijn binnengetrokken: ze behouden hun konfronterende aanpak, maar hun geloof in een plotse revolutie hebben ze vanuit praktisch oogpunt opgegeven voor een pragmatische aanpak waarbij gebruik gemaakt wordt van het systeem dat ze bestrijden — 'fucking the system from within' heet zoets in de volksmond. Student Aid lijkt dezelfde weg op te gaan.

Eén van de luiken van de reisbeurs was 'reizen naar ontwikkelingslanden' vanuit de filosofie dat we wel over ontwikkeling praten, maar vaak bitter weinig weten over de problemen en leefwijze van de te ontwikkelen landen. Reizen is een

uitstekende manier om daaraan te verhelpen, zo lang dat op een niet-kommerciële manier gebeurt: met het vliegtuig ter bestemming, en daar met de rugzak het land rondtrekken. Voor de reisbeurs waren dan ook binnen- en buitenlandse studenten en de ambassades uitgenodigd. Ook sponsor Connections was aanwezig maar die past dan weer in de filosofie van de reisbeurs "omdat ze enkel actief zijn op de markt van de vliegtuigtickets en geen georganiseerde reizen naar driesterrenhotels met zwembad aanbieden", aldus Danny Verspreet, nationaal koördinator van Student Aid.

De aanwezigheid van 'Students for Development-Actec' op de reisbeurs in de Hallen roept evenwel vragen op. Students for Development maakt deel uit van Actec, een niet-gouvernementele organisatie van rechts-katolieke strekking die officieel erkend is en gesponsord wordt door de overheid. Wij belden naar Actec om meer informatie over hun organisatie te krijgen, en werden onmiddellijk doorverwezen naar Benoit Beuselinck, contactpersoon voor de Opus Dei-residentie Arenberg en één van de weinige mensen waarvan het lidmaatschap van Opus Dei vaststaat. Telefonisch gaf Beuselinck toe dat veel organisatoren van Actec-activiteiten lid zijn van het Opus Dei — hijzelf had trouwens ook op de reisbeurs gestaan — maar stelde wel dat hij Actec als dusdanig niet als een Opus Dei-organisatie beschouwt. Een

verantwoordelijke van Student Aid verantwoordt de aanwezigheid van 'Students for Development-Actec': "De organisatie was niet uitgenodigd, maar heeft zichzelf uitgenodigd. Ze hadden beloofd geen reclame te maken voor Opus Dei en zijn deze belofte ook nagekomen." Het is onder-tussen evenwel algemeen geweten dat het Opus Dei zelden met open vizier strijdt, maar via een netwerk van mantelorganisaties leden werft en activiteiten uitplooit.

Dat de organisatie toch op de reisbeurs mocht staan wordt door Verspreet uitgelegd door een onderscheid te maken tussen wat Beuselinck als privépersoon doet en de organisatie zelf. Bovendien "is Student Aid een pluralistische beweging, en krijgt 'Students for Development' subsidies van de Europese Unie, wat toch niet het geval zou zijn als ze zich niet kunnen verantwoorden."

Het lijkt tot het fatum van Student Aid te behoren dat ze moeten schipperen tussen ideologische uitgangspunten en de praktische vereisten van een grote organisatie door te pogen het grote publiek te bereiken zonder dat de inhoud en de sensibilisering er niet onder lijden. Verspreet stelt dat die ideologie niet altijd rigoreus aanwezig hoeft te zijn, ten voordele van een meer kommersiële manier van werken.

Vero herhaalde vorige week vrijdag — een dag na het afsluiten van de campagne — de geïmproviseerde enquête die ze in

1994 ook al hield, en vroeg aan honderd studenten of ze bekend waren met de organisatie Student Aid, of ze het thema kenden waarrond dit jaar gewerkt is, en ten slotte, of ze deelgenomen hebben aan een activiteit en/of een T-shirt gekocht hebben. De naam bekendheid blijft in elk geval verzekerd: slechts zes op honderd — in '94 vier — hadden nog nooit van Student Aid gehoord of wisten absoluut niet waar de organisatie voor stond. In 1994 konden slechts 17 mensen het thema van dat jaar identificeren, dit jaar waren dat er 30. Net als toen rekenden we evenwel de antwoorden die bijna goed waren bij de juiste antwoorden. Bizar is wel de grote verschuiving in de opkomst: betuigde in '94 nog ongeveer de helft hun solidariteit door deel te nemen aan een activiteit of een T-shirt te kopen, dit jaar hadden slechts dertien van de honderd ondervraagden actief deelgenomen. Een beeld dat de organisatoren tegenspreken.

Voor Danny Verspreet was Student Aid Leuven alvast een succes: "de opkomst ligt duidelijk hoger dan de voorbije twee jaren. Misschien heeft dat er mee te maken dat we een aantal andere activiteiten geïmproviseerd hebben. Vooral de reisbeurs trok veel volk." Gevraagd naar de verhouding tussen inhoudelijke sensibilisering en het bereiken van de grote massa, zei Verspreet dat ook dit jaar gezocht werd naar "een ideale mix. Je moet het een beetje inkleden. Bizar is wel de grote verschuiving in de opkomst: betuigde in '94 nog ongeveer de helft hun solidariteit door deel te nemen aan een activiteit of een T-shirt te kopen, dit jaar hadden slechts dertien van de honderd ondervraagden actief deelgenomen. Een beeld dat de organisatoren tegenspreken."

Benny Debruyne

Debat in Gent beoordeelt politiehervorming

Een nieuwe politiekultuur?

Horige week diende de regering een wetsontwerp in over de politiehervorming. Dat wetsontwerp was een antwoord op het eerste rapport van de commissie-Dutroux dat nu al weer een jaar geleden is verschenen. Lombrosiana, de Gentse evenknie van Crimen, de Leuvense kring der Kriminologiestudenten, had geen beter moment kunnen kiezen om een debat over dit onderwerp te organiseren. De aula bij de stropennaars was dan ook goed gevuld met studenten, professoren — van beiden ook een Leuvense delegatie — en politiemensen.

Al heel wat commissies (de eerste Bende-kommissie, commissie-mensenhandel en commissie-Dutroux) brachten structurele problemen binnen het Belgische politielandschap aan het licht. Er is zelfs sprake van een politie-oorlog omdat de onderlinge concurrentie kontraproduktief werkt en leidt tot ontsporingen. Die concurrentie situeerde zich evenwel hoofdzakelijk op het beleidsniveau. Een goede opleiding en een behoorlijke uitrusting was al op punt gesteld, zodat men nu vooral nood heeft aan een betere structuur. Daarom kwam de commissie-Dutroux uit bij het concept van één corps op twee niveaus (federaal en lokaal) en een gedecentraliseerde werking. De regering behield echter nog wel een scheiding op lokaal niveau (gemeentepolitie en rijkswacht). Volgens professor Brice De Ruyver, als juridisch expert lid van de commissie-Dutroux, was dit de meest verregaande politiek haalbare oplossing. Vooral de Franstaligen pleitten immers voor het behoud van de gemeentepolitie, vanwege lokale machtsbelangen.

Freddy Maes van de Gentse Gerechtelijke Politie bij de Parketten (GPP) vond het plan positief. De fusie van de gerechtelijke eenheden van de GPP en de Rijkswacht (de BOB) klonk hem "als muziek in de oren". Zo kan men tenminste werk maken van

een gespecialiseerde politiezorg, waarin politiemensen zich alleen bezighouden met specifieke misdrijven, zoals bijvoorbeeld de financiële. De GPP was volgens hem niet daarvoor opgericht, maar had nooit de middelen en de kansen gekregen om zich daar ook werkelijk op toe te leggen. Carlos de Troch, voorzitter van de Vaste Commissie van de Gemeentepolitie en korpsjef van de Aalsterse politie, zei dat de gemeentepolitie het huidige regeringschema al in 1994 naar voren had geschoven. De Troch stelde twee niveaus voorop: één voor de dagelijkse fenomenen en één voor de specialisties. Dat laatste niveau moet kunnen rekenen op de steun van de lokale politiezorg en ook de internationale werking verzorgen. De band tussen de twee niveaus is volgens hem erg belangrijk. Daarmee zat hij inderdaad op dezelfde lijn als de commissie-Dutroux.

De Gentse professor Ponsaers, ook werkzaam binnen de Algemene Politie Steundienst (APSD), vond het regeringsplan positief om twee redenen. Vooreerst zijn de mensen op het terrein de huidige impasse meer dan moe. Hij was ook ontgoocheld omdat de gerechtelijke zuil volgens hem te onduidelijk geregeld is en hij zich nog steeds afvraagt wat het uiteindelijke doel van de politiehervormingen is. Michel De Smedt van de rijkswacht merkte als eerste op dat geen van de sprekers het finale wetsontwerp gelezen had. Hij was er nochtans positief over, maar bestempelde het als de tweede beste oplossing. De beste was de structuur uitgewerkt in de commissie-Huybrechts. Die commissie werkte als antwoord op het eerste verslag van de commissie-Dutroux een eerste nieuwe politiestructuur uit. Met het oog op de evaluatie van het plan over vier jaar, gaan volgens De Smedt de twee korpsen "elkaar gijzelen". Bij een slechte samenwerking verliest enerzijds de Nationale Politie (NP) het lokale aspect en verdwijnt anderzijds de gemeentepolitie of wordt zij gemarginaliseerd. Hij sloot zich bij De Ruyver aan dat dit de meest politiek haalbare oplossing was en de uitvoering verschilt van gemeenschap tot

gemeenschap. De rijkswacht had liever een lokale politie gezien die het niveau van de gemeenten oversteeg.

De sprekers bespraken nog het nieuwe betalingsstatuut, het verschil in mentaliteit tussen de politiediensten, de kwestie of de NP gelijk was aan de rijkswacht of niet, de werking van de interpolitiezones en de evaluatie van het plan over vier jaar. Opvallend was de globale eensgezindheid. Iedereen was tevreden met de hervorming, maar had liever het plan van de commissie-Huybrechts gezien. Ook zou de evaluatie volgens iedereen vroeger gebeuren. Men

kan zich echter heel wat vragen stellen over het plan-Huybrechts. Een kritische reactie van de Leuvense criminoloog Cyrille Fijnaut zou hier zeker op zijn plaats zijn geweest, maar hij was er jammer genoeg niet. Ook kan men zich afvragen of de spreker van de GPP wel zo representatief was voor zijn corps, gelet op de vele boze reacties vanuit die hoek de afgelopen weken. Of een nieuwe Dutroux nu minder kans maakt en of de politie meer eerbied gaat hebben voor de slachtoffers, zal de toekomst echter moeten uitwijzen.

Herman Pauwels

ALMA'S

WOELIGE WEEK

24/2

- * VERSE WAFELS EN PANNEKOEKEN
DINSDAGAVOND → ALMA 1

25/2

- * WARMES WAFELS MET SLAGROOM
WOENSDAGMIDDAG → ALMA 3 EN GASTHUISBERG

26/2

- * DESSERTENBUFFET
WOENSDAGMIDDAG → DE WALK
- * CANDLE-LIGHT DINNER EN SMOUTEBOLLEN
WOENSDAGAVOND → ALMA 2

26/2

- * VERSE WAFELS EN PANNEKOEKEN
DONDERDAGAVOND → PAULUSSCOLLEGE
- * GEVULDE PANNEKOEKEN
DONDERDAGAVOND → SEDES

ALMA UNIVERSITEITSRESTAURANT

"Sommige mensen zien een verhaal in mijn boek"

Ver is te weinig jong talent, hoor je de talentscouts van grote stripuitgeverijen wel eens beweren. Zo van die Vandersteentjes, maar dan groen achter hun oren, die hebben we nodig om de Belgische strip te redden. Het heersende pessimisme is slechts deels terecht. Daarom stelt Veto de beeldstormende groentjes aan je voor. Want ze zijn er wél, alleen kiezen ze vaak koppiger dan de vorige generaties hun eigen weg. Jan Lens en Vincent Fortemps, bijvoorbeeld, twee kunstenaars die net allebei apart hun debuutboek op de markt hebben goegoid.

Jan Lens (28) en Vincent Fortemps (30) hebben niet rechtstreeks met elkaar te maken, spreken een andere taal, maar hebben wel een en ander gemeen. Allebei volgden ze een hogere grafische opleiding in Brussel. Daarna belandden ze elk in een kunstenaarscollectief (Jan in Bill; Vincent in Frigo) waar er ruimte was om met grafiek en strips te experimenteren. Ze begonnen allebei artistieke strips te maken en hun experimenten mondden ongeveer tegelijk uit in een soloboek, waarin in beide gevallen geen woordje dialoog voorkomt. Toeval, maar toch. Jan's boek, 'The Bucket of Blood', vertelt de bloederige droom van het mannelijke hoofdpersonage. In 'Cimes' van Vincent stort een heel dorp zich beetje bij beetje in de afgrond, al is niet duidelijk welke gevolgen die sprong heeft. Verwacht van de heren dus geen al te voor de hand liggende verhalen.

Veto: *Waarom een strip zonder woorden?*

Jan Lens: "Ik heb daar eigenlijk nooit bij

nagedacht. Ik heb muziek van Nick Cave opgezet en ik ben begonnen met tekenen. De enkele woorden die in mijn boek staan, zijn dus tekstflarden van Nick Cave's 'Murder Ballads'. Sommige mensen zien een verhaal in mijn boek, maar daar heb ik ook nooit vooraf over nagedacht."

Vincent Fortemps: "Ik heb geen tekstballonnen gebruikt, omdat ik wou vertellen vanuit de verhaalfstof zelf. Ik heb geen

"Als ik uitleg dat ik strips maak, vragen ze altijd hoe mijn held heet. En dan moet ik beginnen uit te leggen dat ik geen strip met een held heb. Als ze mijn werk dan uiteindelijk te zien krijgen, verschieten ze wel een beetje"

vooraf vastgelegd scenario. De zin om iets te vertellen komt uit mijn tekeningen voort. Ik ben ook vooral een tekenaar. De beelden moeten voor zichzelf spreken. Dat gebeurt heel weinig in de strip. Meestal gaat men uit van een gesproken lezer: hij moet tegelijk het beeld en de tekst lezen. Dat is helemaal niet noodzakelijk. Het is grappig dat

Jan en ik allebei een grote rol hebben gegeven aan geluid en muziek, maar niet aan woorden. Bij Jan speelt Nick Cave een belangrijke rol, bij mij is het een fanfare, of de wind."

Veto: *Het is toch heel moeilijk om geluid in een geluidloos medium als het stripverhaal binnen te smokkelen.*

Fortemps: "Dat is zo. Ik heb geen zin om zoals sommige striptauteurs op de achterkant van het boek de titels van de liedjes te zetten die je moet opzetten als je het boek leest. Maar ik hoop dat de lezer het geluid op de achtergrond vermoedt. Hij zal merken dat de relaties tussen de personages door geluid beïnvloed worden."

Veto: *Je verwacht wel veel van je lezer: hij moet actief met het verhaal bezig zijn.*

Fortemps: "Het is waar dat ik geen klassiek verhaal vertel, zoals je dat verwacht van een strip. Dat is radicaal, in die mate dat de lezer weinig hulp krijgt bij het interpreteren van het verhaal. Het is een andere manier van vertellen."

Enorm

Lens: "Ik heb nooit aan de lezer gedacht. Ik wou eigenlijk een boek maken met grafisch werk van mij. Ik heb er wel een verhaal ingestopt, maar of dat een geheel vormt, weet ik niet eens."

Veto: *Waarom maken jullie strips?*

Fortemps: "In mijn opleiding heb ik nooit geleerd om strips te maken. Ik maakte vroeger heel onbeweeglijke, stabiele illustraties. Maar op een gegeven moment had ik zin om beweging in mijn illustraties te stoppen. En vanzelf begon ik zo ook een verhaal te vertellen. Ik voel me nu een striptauteur. Ik werk nog altijd niet met een strikt scenario vooraf, maar ik wil wel verhalen vertellen."

Lens: "Ik heb mezelf nooit als een striptauteur gezien. Ik bekijk mijn boek nog altijd als een verzameling grafiek, met een verhaal in. Het vertellen gebeurt intuïtief, omdat ik voortga op beelden. Ik herneem stukken van afbeeldingen en geef er een nieuwe wending aan. Het enige dat ik vooraf wist, was dat ik een boek wou maken."

Veto: *Is het moeilijk om aan jullie niet-stripvrienden uit te leggen dat jullie strips maken?*

Fortemps: "Enorm. Als ik uitleg dat ik strips maak, vragen ze altijd hoe mijn held heet. En dan moet ik beginnen uit te leggen dat ik geen strip met een held heb. Als ze mijn werk dan uiteindelijk te zien krijgen, verschieten ze wel een beetje. Tegenwoordig krijg ik het wel uitgelegd hoor, maar het kost nog altijd moeite."

Lens: "Bij mij stelt dat probleem zich niet echt. Ik beschouw mijn boek niet als een strip, dus ik creëer die verwarring ook niet. Ik laat het boek wel eens zien, maar ik kondig het niet aan als een strip."

Zeef

Veto: *Jullie boeken zijn heel verschillend uitgegeven. Het boek van Vincent vrij luxueus, het boek van Jan is goedkoop gehouden. Waarom?*

Fortemps: "Bij Frigo houden we ervan mooie boeken te maken. We kiezen mooi glanspapier, gouden letters voor de titel. Ik hoop dat de potentiële kopers zich niet la-

ten afschrikken door de prijs. Het is uiteindelijk maar de prijs van een CD."

Lens: "Bij ons heeft de prijs wel meegespeeld. De cover is een zeefdruk, omdat we dat mooi vinden, maar voor de rest houden we de prijs liever laag. Het Vlaamse publiek is het niet gewend dat een strip veel geld kan kosten."

Intuïtie

Veto: *Hebben jullie er bewust voor gekozen om geen klassiek verhaal te vertellen?*

Fortemps: "Niet bewust. Je begint te vertellen en dan blijkt dat anders te zijn dan in de meeste strips. Toen we met het collectief Frigo begonnen, wisten we niet hoe we wilden vertellen, we wisten alleen dat het anders zou zijn dan in de gewone strip."

Lens: "Bij mij is er uiteraard ook geen sprake van een bewuste beslissing."

Veto: *In allebei jullie strips komen dromen voor.*

Fortemps: "Ik weet niet eens of dat wel een droom is. Er zit wat afstand tot de realiteit in, maar of je dat als een droom bejukt, hangt af van je eigen interpretatie. Ik bekijk het meer als het loslaten van de realiteit onder invloed van alcohol. Een strip heeft het voordeel dat je, bijvoorbeeld door een ander decor te tekenen, kunt laten zien dat de personages zich in een andere omgeving wanen. In een ander medium zou dat moeilijker kunnen zijn. Ik hou van de interpretatieve twijfel die ontstaat als je twee beelden die niet lijken samen te horen, gewoon naast elkaar plaatst. Ik geef niet expliciet aan wat voor mij de betekenis van een sekvens is. Dat mag de lezer zelf uitmaken. De lezer krijgt wel wat aanwijzingen die hem op weg helpen. Je ziet dat de mannen in de strip meer en meer drinken. Je voelt de eenzaamheid."

Lens: "Bij mij is het hele verhaal een droom. Dat het hoofdpersonage wakker wordt, is eigenlijk zo omdat ik het beu was om altijd hetzelfde soort illustraties te maken. Ik zat vast. Toen ik het einde eraan had gebreed, heb ik wel nog bepaalde passages herwerkt."

Veto: *Zouden jullie een strip kunnen maken op scenario van iemand anders?*

Lens: "Ik zou dat niet interessant vinden, omdat ik liever niet weet waar ik aan begin als ik begin te tekenen. Dat zou niet passen bij mijn intuïtieve manier van werken."

Fortemps: "Misschien zou dat wel lukken, op voorwaarde dat het geen klakkeloos opvolgen van een uitgegeven scenario zou zijn. Er moet een uitwisseling plaatsvinden: mijn grafische stijl wordt aangepast om bij het verhaal te passen; het verhaal wordt bijgesteld door mijn suggesties. Dan zou ik zo'n samenwerking wel zien zitten."

Geduld

Veto: *Hoe moeilijk is het om te debuten in het stripverhaal?*

Fortemps: "Niet zo moeilijk. Ik zit gewoon in Frigo en zij publiceren mijn boek. Maar met Frigo op zoek gaan naar lezers, dat is een ander paar mouwen. We hebben een niet voor de hand liggende lezer gekozen en het kost tijd om hem te vinden."

Lens: "Bij mij ging dat ook heel gemakkelijk. Ik zit in Bill, en Luc Vandewalle, de initiatiefnemer van Bill, krijgt mijn tekeningen en maakt er dan wel een boek van. Uit de verkoop van de vorige boeken halen we telkens net genoeg geld om een nieuw boek te kunnen maken."

Fortemps: "Debuten is dus heel gemakkelijk. Je moet alleen maar zelf een groep oprichten en wat geduld hebben."

Gert Meesters

'Cimes' (uitgeverij Fréon) kost 740 frank; 'The Bucket of Blood' (uitgeverij Bill) kost 360 frank.

Boekhandel ACCO nodigt elke student uit om een kijkje te komen nemen naar de tijdelijke tentoonstelling van economische tekstboeken en vakliteratuur.

Vanaf maandag 9 maart '98 tot en met 14 maart '98 kan je in de winkel de nieuwste publikaties op volgende vakgebieden komen

bekijken:
 economie
 marketing
 accounting
 management
 economisch recht
 personeelsmanagement
 enz.

**Tikkantoor
 Devano
 016/490.890**

**Tekstverwerking * Laserprinting
 Lay-out * Tekstinbreng**
 Boeken, tijdschriften, cursussen, thesissen,....
**Gespecialiseerd in
 wetenschappelijke materies
 Professionele aanpak
 Jarenlange ervaring**
 T. & K. Van Nooten-Dehaes
 Lodewijk van Velthemstraat 31
 3020 Harent (Velthem-Beisem)

In een golf van verdwazing

Iet rommelt weer in de regio rond de Perzische Golf. Voor de derde maal in minder dan twintig jaar tijd dreigt er een groot konflikt uit te breken. Toch lijkt de publieke opinie niet echt wakker te liggen van de huidige crisis. Dit is voornamelijk te verklaren door het feit dat de tegenstander, in de persoon van Saddam Hoessein, een gewetenloze diktator is en de vorige Golfoorlog nog steeds te boek staat als een relatief 'schone oorlog' met nauwkeurige wapens. Toch lijkt het erop dat een nieuwe Golfoorlog, in de complexe realiteit van de regio en de tegengestelde politieke en economische belangen die ermee samenhangen een wel erg heikele onderneming te zijn. Alle hoop is nu gesteld op de missie van de sekretaris-generaal van de Verenigde Naties, Kofi Annan: de laatste kans voor een diplomatieke oplossing voor het voortliggende geschil over de wapeninspecties in Irak.

In tegenstelling tot de eerste Golfoorlog (die tussen Irak en Iran van 1980 tot 1988) riep de tweede in 1991 in het Westen hevige emoties op. In het tweede konflikt was het Westen zelf betrokken partij, en was er dus ook nood aan een winnaar. Wie dat was, werd overduidelijk na de beelden op CNN over precisiebombardementen en de triomfantelijke ontvangst van de militairen in de Verenigde Staten: dat is ooit anders ge-

weest. De eerste Golfoorlog heeft het Westen nooit echt kunnen beroeren omdat hij werd uitgevochten tussen twee staten waar we niet echt affiniteit mee hadden: de ene staat was een militaire diktatuur, die zich Arabisch-nationalistisch noemde en de andere een Islamitische teokratie. De gevolgde strategie in dat konflikt was het bekomen van een patstelling. Vandaar dat beide regimes financieel en militair gesteund werden door het Westen.

De Tweede Golfoorlog was het antwoord van bijna de hele wereld tegen de annexatie van Koeweit door Irak. Dit was echter maar een aanleiding voor de oorlog, de oorzaken lagen dieper: een complex samenspel van politieke, economische, strategische en morele dimensies. Hoewel de Verenigde Staten via de Verenigde Naties een 'nieuwe wereldorde' wilden vestigen, heeft het de stabiliteit in de regio niet vergroot. Professor Internationale betrekkingen Reychler bevestigt dit: "De wapenwedloop was nog meer aangezwengeld als men niet had ingegrepen. Maar de oorlog heeft de toestand niet gestabiliseerd, wel de spanning vermindert." Het volledige gesprek staat op pagina negen.

Juk

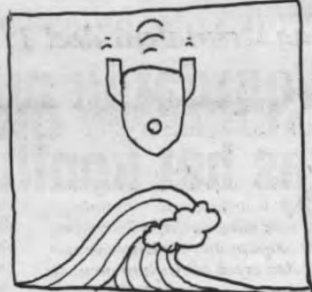
Ondanks de verpletterende militaire overwinning van de geallieerden zucht Irak nog steeds onder het diktatoriale juk van Saddam Hoessein. Saddam werd waarschijnlijk niet uitgeschakeld omdat de desintegratie van Irak zou leiden tot een groeiende instabiliteit in de regio. Op die

manier vreesde men immers voor een versterking van Iran en een uitbreiding van het Koerdisch probleem. Vandaar dat de — vlak na de oorlog toegezegde — steun aan de Koerden (in het noorden van Irak) en de Sji'iten (in het zuiden) om Saddam's regime omver te werpen door niemand werd geleverd.

Lippendienst

Na de oorlog werd de grens met Koeweit hertekend en werd er een economisch embargo tegen Irak afgekondigd. Dit embargo heeft al aan naar schatting één miljoen Iraakezen het leven gekost. Vandaar dat de vredesbeweging naast een diplomatieke oplossing ijvert voor de opheffing van het embargo "zodat de Iraakse bevolking Saddam Hoessein op een democratische manier kan bestrijden." Koen Moens verduidelijkt het standpunt van het Forum Voor Vredesaktie onderaan deze pagina.

De houding van België is, gezien haar beperkt belang in de wereldpolitiek, eerder van symbolische waarde. Aanvankelijk leek het er nochtans op dat België samen met een aantal andere landen ten alle koste wilde vermijden dat het tot het een gewapend konflikt zou komen. Op dit moment neemt België nog steeds die positie in, maar intussen is er ook een Belgisch fregat onderweg naar de Golf. Willy Querton, woordvoerder van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, weerlegt op pagina acht de stelling dat België nog enkel lippendienst bewijst aan de hang naar een diplomatieke oplossing.

Dat een oplossing van de voorliggende problematiek niet gemakkelijk is, mag duidelijk zijn. Er zijn veel onvoorspelbare aspecten die het tot een konflikt komt. Bij wijze van voorbeeld kan verwezen worden naar de Islamitische groeperingen die tijdens het vorige konflikt zeer verdeeld hebben gereageerd. Enkele van die oorzaken die aan de grondslag lagen van deze verdeelde reactie waren: het feit dat het Baath-regime in Irak een voornamelijk sekulier regime is, en de fundamentalistische bewegingen ruim gesponsord worden door golfstaten als Saoedie-Arabië en Koeweit. Bovendien kon een schending van de soevereiniteit van Koeweit niet zomaar goedgekeurd worden door bewegingen als Hamas, vanwege het Palestijns probleem. Toch groeide naarmate het konflikt langer duurde de aanhang van Saddam bij de basis van enkele Islamitische bewegingen. Bovendien heeft Irak deze keer niemands soevereiniteit geschonden en lijkt een aantal (ook niet-Arabisch) landen het bondgenootschap tegen Irak niet helemaal te willen volgen. In deze complexe situatie kan men zich dan ook de vraag stellen of een militair optreden niet de meest simplistische oplossing is.

Raf Gerits

Forum voor Vredesaktie tegen militaire interventie

"Een nukleair konflikt is een reëel gevaar"

Ide vredesbeweging heeft niet meer dezelfde dynamiek als in de jaren zeventig en tachtig. Toen wist ze nog honderdduizenden mensen te mobiliseren met de 'antirakettenbetogingen'. De laatste jaren is het bijna uitsluitend het 'Forum voor Vredesaktie' dat van zich laat horen, met opmerkelijke geweldloze akties. Recent heeft hun protest er nog toe bijgedragen dat de Afeea-wapenbeurs in België niet meer georganiseerd mag worden: de organisatoren denken eraan om naar Nederland uit te wijken met hun beurs. Ook met de huidige Golfkrisis is het Forum één van de belangrijkste pacifistische organisaties die aktie voert tegen het dreigend wapengeweld. Koen Moens is één van de woordvoerders van het Forum.

Koen Moens: «Wij zijn zeer bezorgd om een oorlog, omdat de Amerikanen zich in zo'n positie hebben gewerkt dat ze moeilijk iets anders kunnen doen dan een aanval op Irak. Dat lijkt een versie van een populaire Amerikaanse volkspop, *chicken game* genaamd, waarbij twee auto's razendsnel naar elkaar toerijden, en degene die dan het eerste uitwijkt de 'chicken' of lafaard is. Clinton heeft ten aanzien van de binnenlandse publieke opinie het gevaar dat uitgaat van Saddam Hoessein buiten elke proportie opgeblazen, zodat hij niet anders meer kan dan militair ingrijpen. Politiek kan Clinton alleen winnen als Hoessein volledig kapiteuleert. Clinton wijst ook elk diplomatieke oplossing af. Je ziet nu ook wat er gebeurt met de missie van Kofi Annan. Washington heeft bijvoorbeeld al op voorhand gezegd dat zij zich het recht voorbehoudt om te kijken of het resultaat van die gesprekken wel te rijmen valt met

het nationaal belang van de Verenigde Staten.»

Veto: Hoe interpreteren jullie de Belgische houding in deze zaak?

Moens: «Het is een onmogelijk standpunt dat België inneemt. Enerzijds zeggen ze dat ze alle hoop stellen op een diplomatieke oplossing en anderzijds sturen ze wel een fregat naar de Golf. Een heel aantal Arabische landen aanzien een Golfoorlog als een nieuwe kruistocht van het Westen. In die optiek is de symbolische bijdrage van een fregat van ondermeer België en Nederland een verkeerd signaal.»

«Omdat er bijna geen steun kwam vanuit de Arabische wereld, heeft Clinton druk gezet op de Navo-bondgenoten om de Verenigde Staten te steunen. Hiermee wilde Clinton zich indekken, om te laten zien dat het niet een puur Amerikaans initiatief is. Maar de Navo is een verdedigingsorganisatie en het gaat hier duidelijk om een eventuele aanval. Die Navo-solidariteit die Clinton inroep kan hier dus gewoon niet werken. Maar de Belgische regering is gezwicht voor de Amerikaanse eisen.»

Ozirk

Veto: Moet het feit dat er chemische en biologische wapens in Irak zijn dan geduld worden?

Moens: «Natuurlijk moeten we niet dulden dat er zich chemische en biologische wapens bevinden in Irak. Alleen moet men eens ophouden met die hypokrisie. Het hele Midden-Oosten is een kruisvat. In Israël zijn er bijvoorbeeld meer dan tweehonderd nukleaire wapens. Irak heeft chemisch en biologisch wapentuig, en was met een nukleair programma bezig — mede als reaktie op de nukleaire wapens van Israël. Dat is een toepassing van de afschrikkingstheorie, waar we overigens geen voorstander van zijn. Israël heeft in 1981 de nukleaire centrale van Ozirk gebombardeerd — tegen elk internationaal recht in. Gevolg? Ap-

plaus vanuit het Westen.»

«Daarna is Irak overgeschakeld naar chemische en biologische wapens, die veel eenvoudiger te maken zijn. Bijna elke staat in het Midden Oosten is bezig met één of ander biologisch of chemisch wapenprogramma. Een aantal staten is zelfs bezig met een nukleair programma, er is nu bijvoorbeeld veel te doen rond Iran. Dat is allemaal een reaktie op Israël. Het Forum is tegen elk massavernietigingswapen, ook in die regio, ook in Irak.»

Veto: Vrezen jullie dan ook voor een eskalatie naar een nukleair konflikt?

Moens: «Dat is volgens ons een reëel gevaar. De Verenigde Staten hebben vorig jaar hun militaire doktrine aangepast: nukleaire wapens zijn nu operationeel, ze dienen nu niet enkel meer om een oorlog te beslechten. In een aantal gevallen zien de Verenigde Staten ook de offensieve toepassing mogelijk van deze wapens: ondermeer als er biologische of chemische wapens gebruikt worden. Een andere funktie van atoomwapens noemt men 'agent defeat', dit is het vernietigen van chemische of biologische bommen met nukleaire. Als men de sites waar chemische of biologische wapens liggen konventioneel bombardeert, heeft men geen garantie dat die organismen niet in het milieu terecht komen. Wat men wil vernijden, brengt men op die manier juist zelf naar buiten.»

Paleizen

«Met een kleine kernbom — een vijfde of een zesde van Hiroshima — vernietigt men de organismen... en tienduizenden Iraakezen. Dit zal waarschijnlijk niet leiden tot een nukleaire eskalatie, maar toch zijn de gevolgen niet te overzien. Wat bijvoorbeeld met iemand die de drinkwatervoorraad van New York of Brussel gaat vergiftigen? Moraliteit is weg op dat moment.»

Veto: Hoe kan de huidige situatie vreedzaam

opgelost worden?

Moens: «Via diplomatieke weg; er zijn veel te veel negatieve gevolgen en gevaren verbonden aan een militaire interventie. Het gaat nu om de inspectie van een aantal presidentiële paleizen. Irak heeft bezwaren tegen de samenstelling van die inspectieteams en ze zijn bezorgd omdat het om spionage zou gaan. De Verenigde Staten hebben zelf overigens VN-inspektieteams geweigerd in een aantal Amerikaanse sites waar biologische wapens gemaakt zouden worden, omdat er een Iranier en een Cubaan bij waren. Ook hier wordt dus weer met twee maten en twee gewichten gewerkt.»

Boycot

«Wij vinden dat die inspektoren overal moeten kunnen komen, maar met een aanpassing van de samenstelling van dat team. In die zin steunen wij het Frans-Russisch-Arabisch diplomatiek voorstel. Ook moet er een einde komen aan de economische boycot die 'drukt' op het Iraakse volk, en die al het leven heeft gekost aan meer dan een miljoen mensen. Dit zou het Iraakse volk aan kracht doen winnen om zich op een democratische manier tegen Saddam te verzetten. Verder moet er op korte termijn werk gemaakt worden van een ontwapeningskonferentie in het Midden-Oosten.»

Veto: Er komt vrij weinig protest tegen de oorlogsdreiging. Is de vredesbeweging dood?

Moens: «Als je ziet hoe snel alles evolueert moet ik zeggen dat er tamelijk veel protest op gang komt. We houden nog maar sinds twee weken rekening met een konflikt. Er zijn al een aantal akties geweest en er volgen er nog veel. Op korte termijn is er al een hele beweging op gang gekomen.»

Raf Gerits

“Voordat ik mijn bazen kon verwittigen was het konflikt al voorbij”

In de huidige Golfkrisis lijkt de houding van de Belgische regering erg dubbelzinnig en onderdanig te zijn. Aanvankelijk werd enkel gepleit voor een diplomatieke oplossing, maar na een telefoontje van Clinton aan onze premier ging België meteen over tot het zenden van een fregat naar de Golf. Niet dat daar direct zoveel dreiging van uitgaat — ze zijn pas vertrokken en bij de vorige Golfoorlog vergisten de Belgische mariniers zich ook al van afslag — maar als symbolische daad lijkt het niet aan te sluiten bij een pleidooi voor een diplomatieke oplossing. **André Querton**, woordvoerder van het Ministerie van Buitenlandse zaken, probeert de Belgische houding te verhelderen.

André Querton: «Saddam Hoessein draagt de volledige verantwoordelijkheid van de huidige crisis. Alle resoluties die aan Irak zijn opgelegd na de vorige Golfoorlog, bijvoorbeeld over de massavernietigingswapens, moeten uitgevoerd worden. Dat is vanzelfsprekend. Wij vinden nu dat we alles moeten zetten op een diplomatieke oplossing, totdat alle mogelijkheden uitgeput zijn. Daarom hadden wij reeds vorige week de hoop uitgesproken dat de Verenigde Naties en meer bepaald de sekretaris-generaal een initiatief zouden nemen. We zijn dan ook tevreden dat hij nu in Bagdad is en we steunen ten volle zijn initiatief. We hebben ook vanaf het begin gezegd dat als er geen diplomatieke oplossing gevonden wordt met een bevredigend resultaat, de uitvoering van de VN-resoluties, geweld niet uitgesloten mag worden.»

Annan

Veto: België doet geen inspanningen om de Europese landen op één lijn te krijgen om een diplomatieke oplossing te bepleiten, we sturen wel een fregat.
Querton: «We proberen de Europese lan-

den op één lijn te krijgen en we zijn er ook niet gelukkig mee dat dit niet schijnt te lukken. Maar, er moet onderstreept worden dat er geen enkel Europees land is dat zegt dat er geen plaats meer is voor een diplomatieke oplossing en dat we een oorlog moeten beginnen. Het is wel zo dat de Britten openlijk hebben gezegd dat ze bereid zijn militair in actie te komen, dat hebben wij nooit gezegd. We hebben toen direct, met een aantal Arabische en Europese landen, opgeroepen om daarmee te stoppen en diplomatiek verder te werken. Door dat signaal zijn de Britten en de Amerikanen veel gematigder gaan reageren.»

«Sinds donderdag staan de belangrijkste Westerse partners in de Veiligheidsraad, Frankrijk en Amerika, voor het eerst in deze crisis op dezelfde lijn. Ze zijn erin geslaagd Kofi Annan een ultieme diplomatieke poging te doen ondernemen. We blijven dus onderhandelen, maar je moet met z'n tweeën zijn om vrede te sluiten, daarom hopen we dat Annan iets bereikt in Irak. We hebben een mandaat gegeven aan Annan, misschien mocht dat mandaat nog iets uitgebreider zijn, maar we zetten onze hoop op de reis van de sekretaris-generaal.»

Veto: De Verenigde Staten hebben al duidelijk laten verstaan dat ze het resultaat van die gesprekken voor het licht van hun eigen nationaal belang zullen houden. Volgt België de Verenigde Staten daarin?

Querton: «Je kan je de vraag stellen of het Amerikaans belang overeenkomt met het belang van de internationale gemeenschap. Volgens sommigen is dat zo, maar dat is maar één versie.»

Veto: Heeft Clinton zich niet in een positie gewrongen waar hij niet anders meer kan dan aanvallen?

Querton: «Nee, dat denk ik niet. Er is nog een tussenoplossing mogelijk als Saddam toelating zou geven om bepaalde sites open te stellen voor inspektieteams. En de theorie als zou het te maken hebben met het afwenden van de aandacht van zijn liefdesperikelen is uit de lucht gegrepen. Dit is een konflikt dat op regelmatige tijdstippen terugkomt. Een jaar of twee geleden is er

een mini-oorlog geweest tussen de Verenigde Staten en Irak. Er zijn toen een aantal raketten afgevuurd op Irak, ik heb dat toen vernomen via CNN. Voordat ik mijn bazen had kunnen verwittigen om België een standpunt in te laten nemen, was het konflikt al voorbij. Het heeft maar drie kwartier geduurd.»

CNN

Veto: Er is nog geen VN-resolutie die een militaire actie in Irak toestaat. Is het zenden van een fregat dan niet zoiets als een daad van agressie?

Querton: «We hebben nooit gezegd dat er een nieuwe resolutie nodig zou zijn. Er zijn theorieën — en die zijn best verdedigbaar — die stellen dat er resoluties zijn opgelegd met voorwaarden voor het staakt het vuren na de vorige Golfoorlog. Als Irak die niet eerbiedigt kunnen we ons op die resoluties baseren om opnieuw geweld te gebruiken. Stricto sensu zouden er dus geen nieuwe resoluties nodig zijn. Het zenden van het fregat is overigens geen daad van agressie omdat we tien of vijftien dagen verwijderd zijn van de Iraakse wateren. Die beslissing is een drukkingsmiddel, het is om te tonen dat we het serieus menen.»

Veto: Zou België ook een fregat gestuurd hebben mocht er niet zo een grote druk van de Verenigde Staten zijn geweest?

Querton (ontwikkend): «Het is wel zo dat de Verenigde Staten een leidende rol spelen in de hele zaak, maar het is geen VS-zaak, wel een VN-zaak, en wij maken deel uit van de VN. Het is tegen de resoluties van de VN dat Saddam Hoessein zich verzet en niet tegen de Verenigde Staten.»

Veto: Gaan er initiatieven genomen worden vanuit de Navo?

Querton: «Vorige keer heeft de Navo ook niet als Navo opgetreden. Een optreden in Irak valt zeker buiten de werkingsleer van het handvest van de Navo. Maar het is niet uit te sluiten dat een aantal leden van de Navo deel zullen nemen aan een eventuele militaire actie.»

Veto: Is het gezien de spanning in het Midden-Oosten wel aangewezen om een militaire ingreep

te overwegen, vooral door de Israëlisch-Palestijnse kwestie?

Querton: «Minister Derycke heeft altijd gezegd — en ik neem aan dat dat gesteund wordt door de Belgische regering — dat een ingreep erg gevaarlijk is. De minister is hier vanaf het begin duidelijk in geweest.»

Veto: Ondermeer die houding doet sommigen vermoeden dat Minister Derycke het helemaal niet eens is met het sturen van het fregat.

Querton: «Nee, dat is niet waar. Het is werkelijk een drukkingsmiddel en daar staat de minister achter. Maar het is ook heel duidelijk dat er een nieuwe beslissing nodig is om ons fregat in een militaire actie te laten optreden. Zo ver zijn we dus zeker nog niet.»

Doden

Veto: Sommigen vrezen voor een nucleair konflikt, deelt u die vrees?

Querton: «Dat zie ik echt niet gebeuren. Ik kan me niet inbeelden dat welk land dan ook nucleaire wapens zou gebruiken zonder dat er zich een levensbedreigende toestand zou voordoen. Het zou zo een enorme stap zijn die al sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog niet meer gezet is. Ik denk niet dat de Verenigde Staten of Israël zo een drempel zouden overschrijden. Er is nog altijd een algemeen principe van proportionaliteit, dat zal men — België zeker — altijd gebruiken in een oorlogstoestand.»

Veto: Welk reëel gevaar gaat er voor de wereld uit van Irak, na jaren van oorlog en embargo?

Querton: «Vreselijk veel. Onlangs las ik in Le Monde nog een reeks artikelen over wat er kan gebeuren met chemische en bacteriologische wapens. De gevolgen van het gebruik daarvan zijn niet te overzien. Je moet ook niet vergeten dat Irak het enige land is dat chemische wapens heeft gebruikt tegen zijn eigen volk, met vijftienduizend doden als gevolg.»

Raf Gerits

Professor neemt Internationale Betrekkingen onder de loep

"Er moet in de Golf een regionale oplossing komen"

Iet voor professor Reychler naar Teheran vertrok, konden we hem nog strikken voor een gesprek over de Golfkrisis. De man is al jaren bezig met internationale betrekkingen en konfliktbeheersing — in dat kader vertrekt hij ook nu naar Iran. Gezien zijn professionele bezigheden mag het dan ook niet verwonderen dat hij een regionale oplossing bepleitte, veel meer dan dat hij zich kon uitspreken over de huidige crisis.

Veto: De tweede Golfoorlog was het eerste grote konflikt in het post-koude-oorlogstijdperk. De Verenigde Staten probeerden er hun 'nieuwe wereldorde' te vestigen, met als doel — naast het veiligstellen van hun oliebelangen — stabiliteit in de regio bewerkstelligen. Is er sinds 1990 meer stabiliteit gekomen?

Luc Reychler: «Het einde van de Koude Oorlog is een artistieke datum om te gebruiken in die regio. Belangrijk is het jaar 1979, wanneer Saddam Hoessin aan de macht komt in Irak. Al in 1980 begint hij een achtjarige uitputtingsoorlog tegen Iran — de eerste Golfoorlog. De andere machten — zowel de Verenigde Staten, enkele landen van de Europese gemeenschap en de USSR — bewapenen beide kampen. Omdat beide regimes niet geliefd zijn, rekent het Westen erop dat ze elkaar uitputten. Op die manier wil men voor stabiliteit zorgen in de rest van die regio. Maar na de oorlog eiste Koeweit het geld van een lening van Irak terug en verweet Irak Koeweit dat het teveel olie putte uit bronnen die zich onder hun grensgebieden bevonden. Saddam Hoessin heeft zich dan tweemaal misrekend: enerzijds over de enorme reactie van Iran en anderzijds over de Amerikaanse steun aan Koeweit en de tweede Golfoorlog.»

Veto: Heeft de tweede Golfoorlog bijgedragen aan de stabiliteit in de regio?

Reychler: «De wapenwedloop was nog meer aangewengeld als men niet had ingegrepen, ondermeer Irak was zich enorm aan het bewapenen. Maar het heeft de toestand niet gestabiliseerd, wel de spanning verminderd. De tol lag wel heel hoog, er waren ongeveer tweehonderdduizend doden, een miljoen vluchtelingen en de daaropvolgende boycot heeft drie miljoen mensen de toegang tot fatsoenlijk voedsel en medicijnen ontzegd.»

Badmat

Veto: Vreest u voor een derde Golfoorlog?

Reychler: «De Veiligheidsraad heeft nu goedgekeurd dat Kofi Annan naar Bagdad mag vertrekken, en veel zal afhangen van zijn missie. Maar een konflikt valt niet uit te sluiten. De druk die er is op Saddam om inspectieteams toe te laten in bepaalde sites moet kracht bijgezet worden met een militaire dreiging, om die druk geloofwaardig te maken. Als Saddam niet toegeeft, verwacht ik dat de Verenigde Staten zullen intervenieren.»

Veto: Voelen de Verenigde Staten zich niet gered door de beperkte internationale steun die ze krijgen?

Reychler: «Er is inderdaad duidelijk minder steun dan bij de vorige Golfoorlog, en dat is minder gunstig voor de Verenigde Staten. Maar Irak is bepaald geen sterk land meer, militair is het geen probleem voor de Verenigde Staten. Saddam zit gevangen wegens het vliegverbod boven grote delen van zijn land en ook het leger is na twee golf-oorlogen niet meer wat het was. Voor de chemische en biologische wapens zijn er trouwens raketten nodig, en ook dat is een probleem. En als hij ze ooit zou gebruiken krijgt hij onmiddellijk de hele wereld tegen zich.»

«Maar de Verenigde Staten vinden dat ze als grootmacht niet zomaar kunnen laten begaan. Zij vinden dat als een 'rogue

state' de vredesakkoorden niet naleeft en een groot gevaar betekent voor de regio, er ingegrepen moet worden. Er mag geen precedent geschapen worden voor de Verenigde Staten. Intern is het belangrijk als signaal naar de publieke opinie, en ook de liefdesaffaires worden zo natuurlijk naar de achtergrond gedrukt. (lacht niet)»

Vrouwen

Veto: Hoe verklaart u de houding van Rusland, dat enorm gekant is tegen een gewapend konflikt?

Reychler: «Alle landen hebben zo hun redenen om op een bepaalde manier te reageren, dat is daarom niet altijd uit morele overtuiging, afgezien van de Scandinavische landen misschien. In het geval van Rusland spelen twee motieven een rol. Enerzijds zijn er economische motieven, Irak had ongeveer tien miljard dollar schuld bij de voormalige USSR, die nog steeds terugbetaald moet worden. Er zijn ook een aantal grote kontrakten gesloten over olie en militaire producten, die heel belangrijk zijn voor een land als Rusland dat zelf bijna bankroet is. Anderzijds zijn er politieke motieven. Rusland wil weer een rol van betekenis spelen als grootmacht. Vandaar de boude uitspraken van Jeltsin als 'als er een konflikt komt, zou er een derde wereldoorlog kunnen uitbreken'. Deze uitspraak moet met een korrel zout worden genomen. Tijdens een recent bezoek aan de paus in Rome verklaarde hij in aanwezigheid van zijn heiligheid dat hij een grenzeloze liefde koesterde voor Italiaanse vrouwen.»

Veto: Hoe komt het dat de Europese Unie ook nu weer zo verdeeld reageert op de situatie?

Reychler: «Dat is ten eerste te verklaren door de Koude Oorlog. Europa is altijd een economische grootmacht is geweest maar strategisch niet. De Verenigde Staten hebben die verantwoordelijkheid op zich genomen. Al verscheidene jaren verzoeken de Verenigde Staten de Europeanen hun verantwoordelijkheid op te nemen, ze willen komen tot een redelijke lastenverdeling. Ten tweede is er veelal een gebrek aan consensus geweest omdat bijna elk land zich op een andere regio richt. Duitsland heeft zich bijvoorbeeld altijd naar Oost-Europa gericht, de Zuid-Europese landen naar de Middellandse Zee en Griekenland naar de Balkan. Wij denken, ten derde, ook nog heel sterk eurocentrisch. We zijn vooral bezig met verdieping van de interne relaties, veel meer dan dat we ons bezighouden met de rest van de wereld. De Europese Unie houdt zich bezig met economische en juridische aspecten, en niet zozeer met internationale politiek.»

Veto: Welke positie moet de Europese Unie dan innemen?

Reychler: «We leven zelf in een gebied waar twee wrede oorlogen zijn uitgevochten. Zestig jaar geleden zou niemand gedacht hebben dat een Europese integratie mogelijk was. En kijk waar we nu staan! Het is voor die regio — en dat is ruimer dan alleen de buurstaten van de Golf — heel belangrijk dat men streeft naar een integratie. Er moet een regionale oplossing komen en een democratiseringsbeweging in al die landen. Europa moet op dit vlak een leiderschapspositie innemen: niets doen heeft namelijk ook effect. We zijn er in het verleden niet in geslaagd iets te doen in Joegoslavië, maar de Europese steun aan Palestina vind ik een positief teken.»

Taboe

Veto: Een Westerse aanval kan als 'mobiliserende mite' het moslimfundamentalisme ondersteunen, houdt men voldoende rekening met die hypoteses?

Reychler: «Als er een aanval komt, zullen er wel krokodillentranchen vloeien bij een aantal Arabische landen. Maar de publieke opinie reageert er inderdaad heftiger op. De

bevolking staat voor een deel vijandig tegenover de Verenigde Staten, vooral omdat ze niet dezelfde inspanningen doen voor het Israëliësch probleem. Maar ook op de Europese Unie is er veel kritiek. We hebben in het recente verleden gefaald in Joegoslavië. Veel Islamieten verwijten Europa dat we hebben toegekeken terwijl er moslimvrouwen werden verkracht in concentratiekampen in ex-Joegoslavië. Dat komt de democratisering in de regio niet ten goede.»

Veto: De geloofwaardigheid van het Westers discours staat toch helemaal op de helling als men Israël zijn gang laat gaan en het vredesproces blijft vastzitten.

Reychler: «Een oplossing van dat konflikt is levensnoodzakelijk voor de stabiliteit in de regio. Los van morele overwegingen,

maar louter vanuit het standpunt van de realpolitiek kan men niet anders dan serieuze inspanningen doen om het konflikt op te lossen. Dit thema speelt heel erg bij de publieke opinie en is koren op de molen van het fundamentalisme.»

Veto: De vredesbeweging vreest voor een nucleaire konflikt, sinds de doktrine van de Verenigde Staten in die zin is aangepast.

Reychler: «Daar is absoluut geen gevaar voor. Er heerst een veel te groot taboe rond het gebruik van nucleaire wapens. Dat zou een enorm precedent scheppen. Ik denk dat die vrees ongegrond is, overigens de doktrine is altijd al zo geweest, nucleaire wapens dienen nu eenmaal als afschrikingswapen en niet om gebruikt te worden.»

Bart De Schrijver
Raf Gerits

(foto Joost Helsen)

Contactlenzen iets voor u? Trioptic biedt u EEN COMPLEET CONTACTLENZENSYSTEEM VOOR 4000,-BF. U krijgt voor zes maanden 6 paar zachte spherische maandlenzen (=maandelijks nieuwe frisse zuivere contactlenzen) incl. alle onderhoudsproducten van Allergan. Profiteer van onze voordelige proberset voor 690,-BF. Een uitgelezen aanbieding. Alleen bij Trioptic. Doen!

TRIOPTIC ADVISEERT • ALLERGAN

Of liever lenzen?

Vraag de proberset: slechts 690,-BF voor een paar zachte spherische maandlenzen + producten.

TRIOPTIC

Vital Decolleurstraat, 28A - 3000 Leuven - tel. 016/23.85.02

De stilte na de storm

Ieder dagen staan de Verenigde Staten klaar om nogmaals Irak te bombarderen. Hun argument: Irak beschikt over chemische en biologische wapens en bereidt terroristische aanslagen voor. In werkelijkheid lijkt het er echter op dat de Amerikaanse buitenlandse politiek ontworpen is om een 'internationale orde' te scheppen en te handhaven waarbinnen handel vanuit de VS kan bloeien.

Irak was — tot voor de Golfoorlog van 1991 — één van de belangrijke olieproducerende landen ter wereld. Wat de bewezen aardoliereserves betreft, kwam Irak in 1990 op de tweede plaats, na Saoedi-Arabië, met elf procent van de wereldreserves. Het land

oordeeld door de VN-Veilighedsraad, die ook nog strenge economische sancties afkondigde. Het werd de meest omvangrijke ontplooiing van Amerikaanse troepen sinds de oorlog in Vietnam. Naast Frankrijk, Groot-Brittannië, Nederland, België en Duitsland, veroordeelde zelfs de Arabische Liga de annexatie. Volgens de Liga kan de Arabische eenheid niet opgelegd worden door geweld en heeft Irak hierdoor de verdeeldheid tussen de Arabieren vergroot. Ondertussen verscherpt de Veiligheidsraad het handelsembargo en wordt Irak voor een ultimatum gesteld: Op 15 januari 1991 moet het land zich terugtrekken uit Koeweit.

Storm

Op 15 januari geeft Irak geen duim-

tot het milderen van de effecten van de crisis in het Westen. Het zijn de geïndustrialiseerde oeso-landen, die zo'n 70 procent van de olie verbruiken, die daar enorme voordelen uit halen. De gekontroleerde olie-monarchieën (Koeweit, de Emiraten, Qatar, Bahrein, Oman, Saoedi Arabië) investeren het grootste deel van hun olie-inkomsten weer in de westerse economie via plaatsingen van kapitaal, investeringen en wapenaankopen. Op die manier wordt de plaatselijke economische ontwikkeling gehinderd (door gebrek aan investering) en wordt de oliepolitiek van die landen gedikteerd door de eisen van de westerse economieën.

Petroleum

Gedurende de jaren tachtig was Saoedi-Arabië de leidende kracht binnen de OPEC. Door haar economische opmars werd Irak echter stilaan de leidende kracht. Deze invloed kwam bijvoorbeeld tot uiting op een conferentie van de opec in Genève op 27 juli 1990. Irak pleitte daar voor een rechtvaardiger prijs voor de olie en wou de op-

ten aan het Westen gebonden was, kon aanvaardbaar zijn. De rapporten van de VN-inspekties zeggen dat Saddam tientallen verborgen raketten heeft die met chemische en biologische koppen kunnen uitgerust en naar buurlanden kunnen worden gestuurd. De wil van het Witte Huis en het Pentagon om weer op te treden tegen Irak is dan ook minstens even groot als in 1990, maar ondanks de dreigende taal vanuit de VS blijft toch een zekere aarzeling bestaan. Die wordt niet alleen veroorzaakt door de internationale kritiek op het zoal-optreden van de VS, maar ook door de manifeste onzekerheid over het arsenaal van chemische en biologische wapens dat Irak zou bezitten. Tijdens de Golfoorlog van 1991 gebruikte Irak geen chemische of biologische wapens. De militaire mogelijkheden van Irak werden sindsdien nog beperkt. Bijna heel het wapenarsenaal van Irak is buiten werking gesteld, door gebrek aan onderhoud, wisselstukken en oefening. Zelfs indien de theorie van de "voogtraad van Saddam" zou kloppen, dan nog valt te vrezen dat bombardementen niet de vernietiging van die wapens kunnen garanderen, aangezien die in andere landen kunnen ondergebracht zijn, en alleen maar dood en verderf zullen zaaien onder de bevolking. De oorlogsplannen stuiten dan ook op weerstand onder de Arabische volkeren. Zij zijn verantwoordelijk over de onverzorgelijke houding tegenover Irak, terwijl Israël met zijn nucleaire en andere gesofistikeerde wapens zijn gang mag gaan. Geen enkel Arabisch regime, behalve Koeweit en Bahrein, steunt een nieuwe Amerikaanse interventie.

Bart De Schrijver
Margo Foubert
literatuur: Heirman M.,

Irak. De Arabische vuist van Saddam Hoessein, Antwerpen, IPIS, 1995; Chomsky N., De verdorven democratie, Berchem, EPO, 1992; Samson L., 'Economische boycot als machtsmiddel' in: Vrede, tijdschrift voor internationale politiek, jan/febr. 1998? PP.30-31; Food and Agriculture Organisation, jaarrapport 1995.

tussen Tigris en Eufraat had zich in de jaren tachtig — ondanks de oorlog met Iran — economisch ontwikkeld tot een land dat vergelijkbaar was met Portugal of Spanje. De Iraakse leider Saddam Hoessein exploiteerde de olierijkdommen om zijn doel te bereiken: de militaire en politieke onafhankelijkheid van Irak. Tegen het einde van het decennium investeerde Irak evenwel teveel in haar militaire apparaat en weigerden een aantal Golfstaten Irak nog meer leningen. Als gevolg daarvan keek Irak op tegen een schuld van honderd miljard dollar. Het land was economisch totaal geruïneerd.

Invasie

Op 2 augustus 1990 valt Irak Koeweit binnen. Honderdduizend Iraakse militairen hebben na vierentwintig uur de controle volledig overgenomen en Bagdad besluit over te gaan tot de annexatie van Koeweit. Koeweit begon immers de petroleumkwota van de opec (Olie Producerende en Eksporterende Landen) te overschrijden. Het gevolg laat zich raden: overproductie en een daling van de olieprijs. Hierdoor werden de Iraakse pogingen om te herstellen van de vorige oorlog gedwarsboomed en viel Saddam Hoessein het landje binnen. Met de olieproductie van Koeweit erbij, zou Irak (terug) een regionale grootmacht worden. Een grootmacht, zoals Saoedi-Arabië.

Maar anders dan de Saoedi's was Irak niet geneigd om zich te voegen naar de prijsstabiliseringspolitiek. Hier ligt de reden voor de interventie van de Verenigde Staten in de Golf. De toenmalige president van de VS verklaarde openlijk in 1991: "We moeten onze vitale Westerse belangen veilig stellen." Op de dag van de interventie zelf werd de Iraakse invasie nog eenparig ver-

breed toe. De tweede fase van de 'Golfoorlog' wordt ingezet met de operatie 'Desert Storm'. Deze operatie, onder leiding van de Amerikaanse generaal Schwarzkopf, kostte het leven aan duizenden Iraakse burgers. Wanneer Irak een tweede ultimatum van de VS negeert, beginnen onophoudelijke luchtaanvallen en zware beschietingen vanaf de Perzische Golf die het de geallieerde troepen moeten mogelijk maken door de Iraakse verdedigingslijnen in Koeweit te breken. De Iraakse troepen bieden nauwelijks weerstand. Op 25 februari meldt radio Bagdad de terugtocht van alle Iraakse troepen uit Koeweit en de instemming met de VN-resolutie 660.

Na de Golfoorlog was de economische chaos in Irak compleet. Daar bovenop werd het land gestraft door een handelsembargo. Door de strenge controle op de invoer van voedsel en geneesmiddelen verdrievoudigde toen de kindersterfte. Unicef stelde dat de ravage die de VS en de VN in Irak aanrichtten door het embargo te handhaven zelfs de proporties van een volkerenmoord begon aan te nemen. Unicef looft wel de Iraakse regering vanwege de korrekte organisatie van het rantsoeneringssysteem en haar inspanningen om de produktie van basisvoedselproducten op te drijven; hierdoor werd een complete catastrofe vermeden.

De politiek van de Verenigde Staten in de 'Golfkrisis' werd en wordt bepaald door economische belangen. Het is moeilijk om tot een andere konklusie te komen als men zich in de kwestie verdiept. Overigens, de politiek van Irak wordt ook beheerst door economische motieven, alleen zijn die tegengesteld aan die van Uncle Sam. De goedkope petroleum heeft een essentiële rol gespeeld in de ontwikkeling van de Westerse landen. Ze heeft ook bijgedragen

brengt ervan niet in het Westen maar in de Arabische wereld investeren. Dat was voor de VS en Europa een onduidelbare situatie. Alleen het leiderschap van een marjonetten-regime zoals Saoedi-Arabië, dat zowel economisch (door zijn plaatsingen) als voor zijn defensie met handen en voe-

Kunst probeert wereld te redden te E.

Ook in dit land is er protest te horen tegen de voorbereidingen voor een militaire actie in Irak. Het Forum voor Vredesaktie is min of meer het officieuze platform dat de protest-akties coördineert. Het Forum vrees dat een nieuwe Golfoorlog de wankel evenwicht in het Midden-Oosten grondig zou kunnen verstoren, zodat een uitbreiding van het conflict niet denkbeeldig is. Daarenboven heerst de overtuiging dat in een nieuwe oorlog niet alleen biologische of chemische maar ook nucleaire wapens zouden worden ingezet.

Een eerste bescheiden maar originele actie bracht het Forum voor de zwaar bewaakte poorten van het Navo-hoofdkwartier in Evere. De Navo werd geviserd, aangezien het het meest voor de hand liggende samenwerkingsverband is om een oorlog tegen Irak te beginnen als de Verenigde Naties zelf geen resolutie in die zin goedkeuren — wat voorspog inderdaad niet gebeurt is. Een tiental podiumkunstenaars klon op vraag van het Forum in Evere op een inderhaast ineengeknutseld spreekgestoelten en las er anti-oorlogsteksten voor uit eigen en andersmans werk. De performance begon met een woedende Frank Verzuysen van Toneelgroep Stan, die een fragment voorlas uit "Het is nieuwe maan, en het wordt aanzienlijk frisser", een toneeltekst van Thomas Bernhard die Stan naar aanleiding van de laatste Golfoorlog insceneerde. Na hem trokken ook nog ondermeer Benjamin Verdonck en Waas Gramser (van het gezelschap "Maten"), Didi de Paris, Elvis Peeters en Willy Thomas ten strijde tegen het "militaristische opbod van enkele grootmachten." Willy Thomas van "Dito Dito" bracht een stukje uit "De nacht vlak voor de bossen" van Koliés, een voorstelling die deze week in Leuven wordt heromnen.

De meeste aandacht ging evenwel naar de bijdrage van de alomtegenwoordige Tom Lanoye. In zijn kenmerkende vlijmscherpe stijl verkondigde Lanoye dat hij zopas naar de Navo had gebeld met de mededeling dat hij graag een inspectie in het hoofdkwartier had uitgevoerd omdat hij had vernomen dat er daar wapens gestockeerd lagen. Aangezien die inspectie werd geweigerd, stelde Lanoye dat de Navo door de VN maar moest gebombardeerd worden. De schrijver rondde zijn betoef af met een fragmentje uit "de generaal" van Paul van Ostaïen.

De actie aan de Navo-poorten kreeg de steun van delegaties van onder andere Pax Christ, Agalev, de Anti-Imperialistische Bond, Netwerk Vlaanderen, JNM, VZW Vrede en Elcker-Ick. De korte manifestatie werd besloten met een oproep van Forumvertegenwoordigers om in woord en daad het protest tegen de nakende Golfoorlog verder te zetten.

(be)

Waarom is herinneren belangrijker dan vergeten?

Grace Ellen Barkey, de vaste choreografe van Needcompany, is met 'Rood, Red, Rouge' aan haar vijfde produktie toe. Kenmerkend voor haar voorstellingen is het verwerken van dans, muziek en theater, in functie van één centraal thema; in deze produktie de herinnering. Herinneringen aan haar geboorteland Indonesië, herinneren versus vergeten, herinneringen op een moment van afscheid. Materiaal vond ze in het werk van Jeroen Brouwers en Paul Auster. Hun teksten werden door Barkey in een persoonlijke danstaal omgezet tot Rood, Red, Rouge.

Barkey's nieuwe creatie blijft, ook tot kort voor de première, in volle ontwikkeling. Het oorspronkelijke idee — dat van een man alleen, zonder gedachten — is ondertussen reeds talloze malen veranderd. Geleidelijk aan werd ook een ander idee belangrijk. "Ik wilde ook een verhaal vertellen over mijn eigen familie; met als voorname uitgangspunt het mysterie van mijn vader. Hij werd geboren op een klein eilandje in Indonesië; zijn moeder was een Indonesische, zijn vader een Nederlander. Op zijn negende moest hij afscheid nemen van zijn moeder, definitief zo blijkt nu. In zijn fantasie werd er hem tijdens het afscheid een drankje toegediend om haar te vergeten. Zo werden de herinneringen aan haar uitgewist. Vandaar ook dat hij me altijd vertelde dat ze gestorven was van verdriet terwijl ze in werkelijkheid nog leefde. Hij heeft dus al die tijd als kind en later ook als volwassene in zijn hoofd gestopt "ik ben haar gewoon vergeten, ik ben mijn moeder gewoon vergeten". En het vreemde is dat ook mijn zus en ik konstant haar naam vergeten. Elke keer moet ik het opnieuw opzoeken. Alleen nu, nu ik haar naam in de voorstelling zo veel gebruik, kan ik hem onthouden. Over dit verhaal ben ik beginnen nadenken. Ik vond het belangrijk dat mijn vader haar eerst moest kunnen herinneren, voor hij haar kon vergeten. Later terwijl ik bezig was met het stuk, dacht ik waarom eigenlijk, waarom is herinneren belangrijker dan vergeten, is dat niet net zo menselijk om iets in vergetelheid te houden, iets te bewaren ergens diep en daar niet meer aan te willen komen, waarom moeten we dat perse willen terughalen?"

Chaos

Deze herinnering komt in verschillende aspecten van de produktie tot uiting. Zowel de beelden, de dans als de muziek doen bijvoorbeeld denken aan Barkey's geboorteland Indonesië. "Indonesië zit er zeker in, natuurlijk. Maar mijn persoonlijke herinneringen aan Indonesië zijn misschien wel helemaal anders. Die gaan meer terug op hoe we thuis leefden, op de geuren in het huis bijvoorbeeld." Zo veel concrete herinneringen aan Indonesië heeft Barkey overigens niet; ze was amper twee toen ze naar Nederland verhuisde. Het zijn dan ook eerder de verhalen van haar vader en moeder die haar herinneringen kleuren. "Daarnaast zijn er ook de herinneringen aan de andere sfeer in ons huis: de chaos, de schilderijtjes, de foto's, het krompraten van mijn vader en moeder."

Barkey koos ervoor om haar eigen herinneringen niet in de voorstelling te verwerken, al zouden ze dus wel van haar kunnen zijn. "Ik heb gekozen de teksten van iemand anders ervoor te gebruiken. Ik had zelf allerlei dingen opgeschreven, maar ik heb ze niet gebruikt. Als ik dat had gedaan, werd het te persoonlijk, dan kan ik het niet opheffen naar iets dat algemeen is. Waarom zou je trouwens in godsnaam zelf iets schrijven als iets reeds zo goed omschreven is." Barkey vond inspiratie bij Jeroen Brouwers en Paul Auster. Hun 'The

Inventional Solitude' en 'Indië trilogie' vormen twee van de verhalen die verwerkt werden in de voorstelling. Twee verhalen die elkaar overlappen, ontmoeten en beelden leveren. Grace Ellen Barkey, die een opleiding heeft gehad als danser, vertrekt

hier niet vanuit bewegingen maar vanuit literatuur. "Eigenlijk heb ik een soort gedachte. Zo van 'nou ja de herinnering, wat is daar nu belangrijk aan?' en dan zoek ik naar literatuur die erbij past. En dat is dan heel fijn, je leest iets en dan denk je, ver-

domme dat is voor mij geschreven. Met muziek zoek ik net zolang tot ik denk deze muziek, deze associatie, dit moet het zijn."

Intiem

Ondanks haar passie voor literatuur noemt Barkey zichzelf een choreografe. Alles is voor haar beweging; wanneer er muziek komt, wanneer er een beeld begint, of er een tekst begint, hoe ze worden gekombineerd. "Ik ga ook muzikaal met teksten om. Je hoeft niet perse iets te verstaan van de teksten, je hoeft er niet eens naar te luisteren, het gaat meer om het ritme, om hoe de dingen in mekaar vallen"

Barkey werkt niet alleen. Samen met haar staan drie dansers en een acteur op scene. Een fotograaf leverde video- en diama materiaal. "Je kunt zeggen dat het mijn reis is, dat het mijn boot is; en zij varen mee en kunnen de koers veranderen. Het is een proces dat we met de groep hebben. Je probeert een soort wereld te creëren, waar je samen in werkt, en waar de dingen in veranderen. Dat maakt de voorstelling zo intiem, en persoonlijk."

Kris Kuppens
Veronique Patteuw

Grace Ellen Barkey brengt 'Rood, Red, Rouge' van dinsdag 24 tot en met vrijdag 27 februari om 20.30 u in de Dansstudio.

Dood Paard speelt Shakespeare's 'Titus'

Nu is een tijd voor storm

Een vreemd stuk is het, 'Titus Andronicus'. De oudst bewaarde toneeltekst van Shakespeare heet het te zijn, maar tegelijk loopt 'Titus' zo ruw en mank dat heel wat kenners het auteurschap van de bard van Stratford in twijfel trekken. Eigenlijk is het ook niet meer dan een veredeld scoutstoneel: van karaktertekening of psychologische diepgang is nauwelijks sprake, de dialogen zijn gezwollen en op het eind, als publiek en schrijver hun personages beu zijn, sterft iedereen in een spektakulaire finale. Dat heeft niet verhinderd dat het stuk de jongste jaren meermaals ten tonele is gevoerd. In de Nederlanden herinnert men zich de vrije bewerking van Jan Decorte, 'Titus Andronicustmijkloten', en nu is er de 'Titus' van de jonge Arnhemse groep Dood Paard.

Dat we al verkapt hebben hoe 'Titus Andronicus' eindigt, is niet erg. Bij het binnengaan van de zaal word je immers al meteen vergast op een chaotische samenvatting van het verhaal. Sara De Roo en Gillis Biesheuvel — twee gastacteurs die ook al te zien waren in 'Wie...', waarmee Dood Paard vorig jaar het Teaterfestival haalde — vertellen met veel omhaal en door elkaar heen wat er allemaal te gebeuren staat.

Titus Andronicus is een Romeinse veldheer die na een succesrijke veldtocht tegen de Goten zijn blijde intrede maakt in zijn thuisstad. In Rome wordt hij evenwel middenin de kiesstrijd voor het keizerschap gesmeten. Titus verzaakt zelf aan de troon,

en Saturninus die in zijn plaats wordt verkozen, maakt er een potje van, waarvan Titus zelf het grootste slachtoffer wordt. De nieuwe keizer huwt met Tamora, de Gotenkoningin die door Andronicus krijgsgevang en was meegevoerd en nu op wraak zint. Samen met haar gevolg roeit ze zowat de hele klan van Titus uit, om uiteindelijk zelf door de grote krijger ten val te worden gebracht. Dat is in vijf zinnen het scenario van 'Titus Andronicus'.

Beach Boys

Er zijn een aantal redenen te bedenken waarom Dood Paard dit verhaal te van drie keer niks wou opvoeren. Ten eerste heeft deze parabel over de alles verzeggende machtswellust in de slangenkuil van de politiek vandaag heel wat relevantie, misschien nog meer dan in Shakespeare's eigen tijd. Maar Dood Paard loopt in een wijde boog om die politieke lezing heen. De jonge teatermakers lijken vooral geboeid door het puur toneelmatige vraagstuk dat 'Titus' opwerpt: hoe kun je met die beperkte basis toch een sterke voorstelling opbouwen? Het antwoord van Dood Paard levert spitsvondig en gevarieerd theater op. Alleen de elementaire verhaalelementen blijven over in hun bewerking, en die geven aanleiding tot een experiment met verschillende spelstijlen. Vijf acteurs — naast de genoemden ook nog Dood Paard-kern Manja Topper, Kuno Bakker en Oscar Van Woensel — verdelen de vijftientwintig rollen onder elkaar op aansturen van Sara De Roo. Afhankelijk van de scène wordt er nu eens lusteloos of sec, dan weer teatraal en emotioneel of grotesk gespeeld. Een zelfde variatie zit in de keuze van de teatermiddelen. Een hoop afgedankte fauteuils vormt het decor,

sllobberbroeken met daaronder een slip van Versace — alweer een dode meer op scene — het kostuum, songs van de Beach Boys, Patrick Hernandez en Wu-Tang-Clan de soundtrack. Die afwisseling geeft de voorstelling niet enkel vaart maar ook reliëf, zodat je toch een overzicht behoudt over de getoonde chaos.

Bruurs

Op die manier komt Dood Paard uit bij een voorstelling die nauw aansluit bij een teatertraditie die door Maatschappij Discordia in gang werd gezet. Dramaturgie, regie en spel vloeien samen in één complexe activiteit die onmiddellijk in scène wordt gezet. Je vindt dezelfde ironische, afstandelijke maar ook scherpzinnige en verfrissende aanpak bij Stan of De Roovers. De 'Titus' van Dood Paard heeft dan ook meer affiniteiten met die gezelschappen dan met de recente Shakespeare-encenering van de Blauwe Maandag Compagnie. De vette knipoog in 'Titus' naar de tweetalige rapvertaling van Tom Lanoye in het slotstuk van 'Ten Oorlog' levert daar het mooiste bewijs van: Titus komt in gemengd Engels-Nederlands zijn miserie op, terwijl eerder al de twee 'bruurs' uit de kroost van Tamora elkaar speels afdreigden op de tonen van de Wu-Tang-Clan.

Zo sluipt toch weer een politieke betekenislaag in de voorstelling. Doden vallen er in Titus bij bosjes maar niemand kijkt er van op. Het doet onwillekeurig denken aan de schijnbaar achtelozere manier waarop in het TV-journaal de doden geteld worden. Anderzijds contrasteert het grillige karakter van het stuk met de esthetiserende CNN-mite van de 'cleane oorlog' die dezer dagen weer erg aktueel dreigt te worden. De bloedrode kleurstof die in de geweldstorm van 'Titus' vloeit, leert alvast dat er geen propeere oorlogen bestaan, precisiebombardementen of niet.

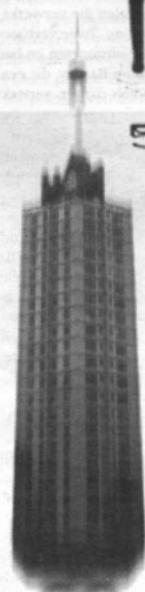
Bart Eeckhout

Dood Paard speelt 'Titus' op 25 en 26 februari in Stuc-Vlamingenstraat.

Ithaka retour

← ST. MAARTENSDAL

5 MAART 1998

13.000: openingsperformance

14.000 tot 23.000: parcours rond hedendaagse kunst

Aan de toeg met Willy

Oleanna' en 'De nacht vlak voor de bossen', zo heten de twee voorstellingen waarmee u het Brusselse teatergezelschap Dito'Dito deze krokusweek in Leuven aan het werk kunt zien. Als u dit leest, bent u wel al voor de helft te laat. Mieke Verdin en Khadi Abdimalek brachten hun 'Oleanna' zondagavond jongstleden. Maar wie dinsdagavond in Pangaea een pint gaat pakken, zal aan de toeg zitten met acteur Willy Thomas en Rival, een Brusselse rapper.

Het gezelschap Dito'Dito, opgericht in 1984, bouwde de jongste jaren heel bewust aan een steeds nauwere verwevenheid met de Brusselse grootstedelijke kontekst. "We zien de stad als een weefsel dat jammer genoeg teveel organische verbindingen mist", schreef Willy Thomas eind december 1997. Volgens hem hangt er wel genoeg inhoud rond in de straten van Brussel, inhoud die Dito'Dito wil "kanaliseren en politiseren". En teater is daartoe een geschikt middel: "De kracht van de scène is haar anarchistische leegte, die schreeuwt om gevuld te worden met noodzakelijke inhoud".

Kommunikatie

In de dagelijkse praktijk organiseert Dito'Dito zich als een kollektief, waarbij de autonomie en de verantwoordelijkheid van elk individu centraal staan. De communicatie die daaruit voortkomt, bepaalt dan het resultaat van het werkstuk. Er is geen vooropgestelde hiërarchie en individuele argumenten zijn doorslaggevend. Deze houding laat toe met mensen te werken die geen of weinig ervaring hebben.

In eerste instantie probeert het gezelschap dan ook in dialoog te treden met zoveel mogelijk mensen uit de smeltkroes die Brussel is. Dat leidt dan vaak tot het samenwerken aan projecten die uit hun eigen engagement komen en waarop geen productiedruk zit. Op die manier zijn ook al verschillende 'verwanten' spontaan blijven hangen, zoals bijvoorbeeld Kadi Abdimalek, die nu in Oleanna meespeelt, en het Franstalige teatergezelschap Transquiquennal, waarmee ze vorig seizoen het succesvolle 'ja ja, maar nee nee' op poten zetten.

Marginaal

In deze gepolitiseerde kontekst valt ook 'De nacht vlak voor de bossen' te situeren. Het is de eerste toneeltekst uit 1977 van Bernard-Marie Koltès, de Franse dramaturg die het jaar daarop — hij was eenenveertig — overleed. Het stuk is de monoloog van een zwerver in een grootstad op zoek naar onderdak. Hij is vereenzaamd, marginaal, maar intelligent en zich scherp bewust van zijn situatie als vreemdeling, als slachtoffer van een systeem.

Het stuk is een anderhalf uur durende zin zonder einde. De man wil dat men hem laat uitspreken, hij wil gehoord worden.

Willy Thomas heeft al een hele geschiedenis met de tekst. Hij bracht haar voor het eerst in 1988, in een regie van Hans Royaards. In 1994 speelde hij 'De nacht' opnieuw, maar dan als (overigens succesvol) onderdeel van het Kunsten-Festival des Arts. Thomas' houding tegenover de tekst was toen enigzins veranderd. Hij zag de hoofdfiguur niet meer zozeer als 'een geval', maar eerder als eksponent van een maatschappelijke kontekst. Bovendien verschenen op het podium ook twee Brussels-Marokkaanse rappers, les Vils Scélérats, die Thomas had leren kennen tijdens het project 'Maidenspeech' in de Brusselse Beurschouwburg. Met hun nadrukkelijke aanwezigheid en interventies zetten de jongens de mistroostige sfeer kracht bij.

Kafee

En dan nu, anno 1998, brengt Willy Thomas de tekst opnieuw, deze keer met slechts één Vil Scélérat aan zijn zijde, Rival. De voorstelling maakt echter geen traditionele toer langs de bekende teaterzalen, integendeel. 'De nacht' gaat vanaf eind februari op reis langs acht verschillende Brusselse jeugthuizen, waarbij Willy in het kafee of in de ontmoetingsruimte zijn tekst zal brengen. Daarbij is het de bedoeling "zo weinig mogelijk tussen te komen in het bestaande". In principe kan dus iedereen

Thaleiatoneel speelt Allarm

Het studententoneel tiert welig deze dagen. Naast die van het Germaniatoneel, staan ook de spelers van het Thaleiatoneel deze week op de planken. Dit doen ze voor de tweede keer; vorig jaar bracht Thaleia 'Wakitchaga' en dit jaar het zelfgeschreven stuk 'Allarm'. Thaleia brengt studenten met acteerambities uit verschillende richtingen — ondermeer Geneeskunde, Kommunikatiewetenschappen en Klassieke Filologie — samen op de planken. De regie ligt ook in handen van een student, Elske Prieze. De titel van het stuk bestaat uit de beginletters van de zes allegorische personages angst, liefde, levensgenot, agressie, ratio en melancholie. Die zes zwermen rond een Elkerlyckfiguur, een clown die met zichzelf in de knoop zit. Schizofrengewijs gaan de zes met elkaar in de clinch en gaandeweg voelt de hoofdperson zich nog meer verscheurd door tegenstrijdige gevoelens. Zeg die afspraak met je psycholoog dus maar af en kom een avondje naar het Thaleiatoneel op 23, 24, 26 of 28 februari om half negen in het Malpertuustheater (Kartuizenstraat 10).

(so)

gewoon binnenkomen en iets drinken. De jongeren worden zo veel mogelijk betrokken bij de komst van Willy en Rival. Zo werd er in elk jeugdhuis een workshop georganiseerd rond het centrale thema 'Brussel'. Op die manier kan de voorstelling aan authenticiteit winnen en kan er, als het klikt, een sfeer ontstaan waarin de acteur, de rapper en jongeren van het jeugdhuis op een ongedwongen manier met elkaar kunnen communiceren.

Pangaea

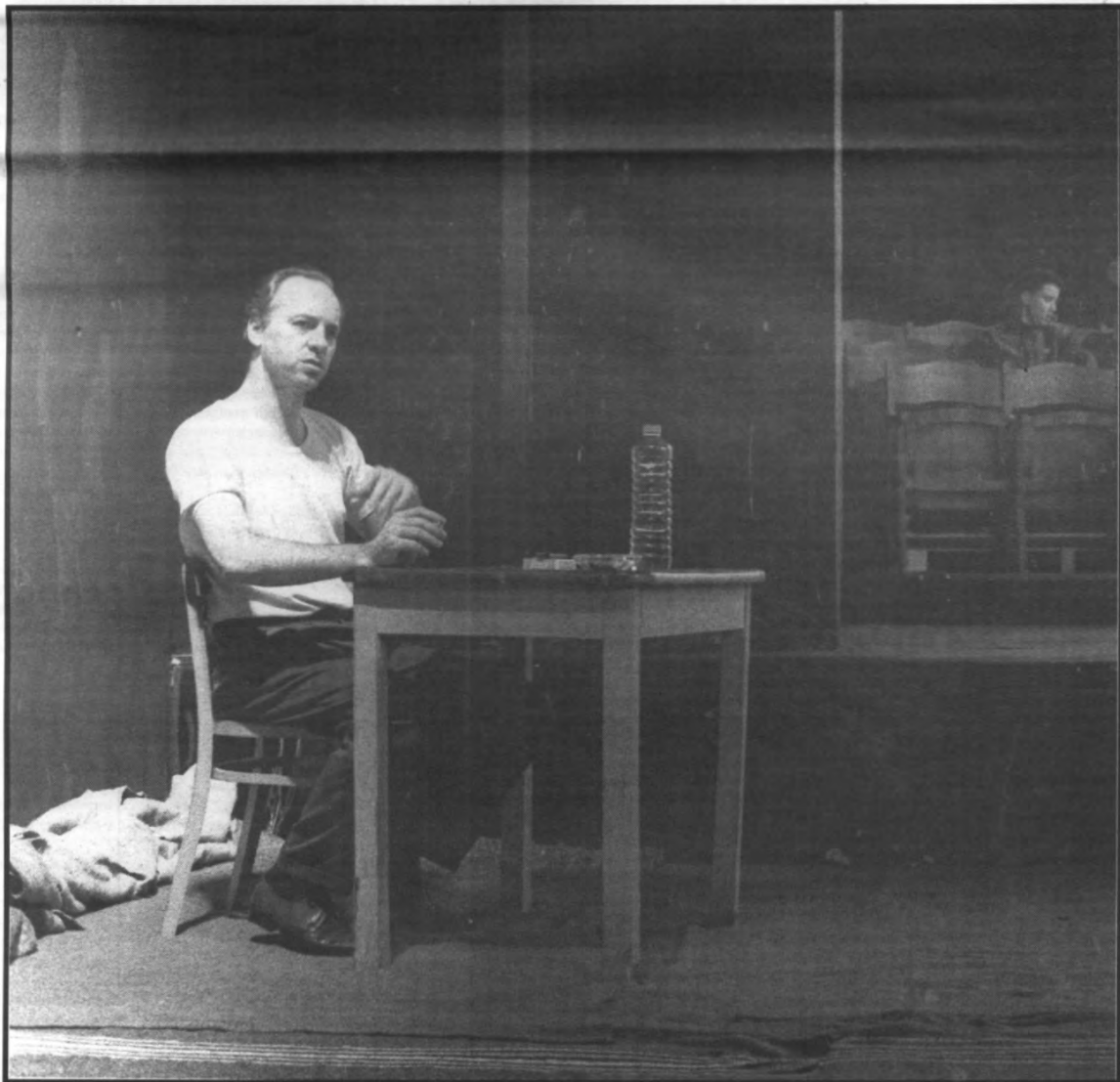
Maar eerst komen Willy en Rival dus naar Pangaea, het kafee van de unief voor de buitenlandse studenten in Leuven. Misschien niet meteen de ideale plek voor het Dito'Dito-koncept. Vele buitenlandse studenten kennen geen of niet genoeg Nederlands, zodat het vaste publiek er hoogstwaarschijnlijk niet echt aanwezig zal zijn. De bezoekers van die avond zullen in de eerste plaats naar Pangaea komen voor een

teatervoorstelling en niet omdat het kafee hun vertrouwde omgeving is.

Maar ook al is het goed mogelijk dat sommige elementen uit het koncept aan slagkracht zullen inboeten, toch blijft de voorstelling op zich sterk en de moeite waard. Bovendien kan ze, geplaatst in een Leuvense omgeving, ook bijdragen aan andere unieke spanningsvelden: het konflikt tussen twee totaal verschillende stadsritmes van Brussel en Leuven bijvoorbeeld. Wie zich daarover verder wil bezinnen, kan zich trouwens aansluiten bij het nagesprek met Willy Thomas, dat plaatsvindt in het pingpongzaaltje naast het kafee. Een pint gaan pakken doet altijd deugd, één met inhoud kan alles nog beter doen smaken.

Kristien Michiels

Willy Thomas speelt 'De nacht vlak voor de bossen' op dinsdag 24 februari in Pangaea, Vesaliusstraat 34, om 20.30 u. Kaarten kosten 200/300 frank. Buitenlandse studenten betalen maar 50 frank (simultaanvertaling niet inbegrepen).

Schaaktalent strijkt neer te Leuven

Van twintig tot en met achtentwintig februari vormt Leuven het strijdtooneel van één van de interessantste schaaktoernooien die er in België gehouden worden. Het gesloten Belgisch jeugdkampioenschap -20 wordt gekombineerd met een gesloten meestersoernooi. Gesloten in deze context betekent dat de deelnemers (hier zijn er dat tien per categorie, zowel voor de jeugd als voor de meesters) een volledige competitie afwerken. Iedereen speelt tegen iedereen, wat negen rondes oplevert. De partijen worden afgewerkt in de gebouwen van de ASLK.

Voornaamste kandidaten voor de titel van Belgisch juniorenkampioen zijn Tom Croonenborghs, Cemil Gulbas en uitdierend kampioen Mathias De Wachter van TSM. Deze laatste zit momenteel in zijn eerste jaar informatica en is dus meteen de voornaamste vertegenwoordiger van de KU Leuven. De andere zeven jeugdspelers zijn outsiders maar verrassingen zijn nooit uitgesloten. De spanning die er in de scholen van TSM in Mechelen beste herbe bij de kwalificatiewedstrijden (oftewel het Vlaams kampioenschap) laten het heest verhop.

De grootste blikvanger in het meestersoernooi is ongetwijfeld de Zweedse grootmeester Ralph Akesson. Enkele jaren terug schreef deze al het open kampioenschap van Leuven op zijn naam. De 'slinks' zal concurrentie krijgen van enkele buitenlandse meesters en van talent van eigen bodem: Ahn, Geenen, Meessen, de Leuvenaars Van der Waeren en kersvers Internationaal Meester Pieter Claesen. Toeschouwers kunnen gratis de wedstrijden komen bekijken. Deskundig commentaar zal geleverd worden door onder meer Jeroen Claesen en Jan Van Mechelen.

(pm)

De partijen beginnen dagelijks om 15.00 u in de gebouwen van de ASLK, Bogaardenstraat 5 (er is ook een ingang op de hoek van de Bondgenotenlaan en de Stasstraat). Kijken is gratis.

buitenbaan

Deze week niet in Veto:

• Johan De Mol wordt lijsttrekker voor het Vlaams Blok in Brussel. Dat hij ingeschreven staat op de Franstalige rol en lid is geweest van een unitaristische beweging kan de pret niet drukken. Het Blok heeft haar doktrine lichtjes aangepast, op de tweede plaats van de lijst staat Tony Duriez, die vooral bekendheid heeft verworven met zijn goedkope en kwalitatief erg goede speed en heroïne. De lijst wordt geduwd door Ahmed Al Jehudi, die naam maakte bij Hamas. • Buisseret mag weer gewoon terugkomen, naar verluidt maakt hij een goede kans op het voorzitterschap. • Twee Amerikaanse geestesgenoten van het Blok zijn opgepakt met een kleine hoeveelheid van het uiterst giftige Anthrax — deze maand op toernee in het Midden-Oosten — gas. • Metallica is echt niet meer de moeite sinds die oude doos meezingt, we wilden eens iets straffers, edelachtbare? • Jaren geleden ging Eddy Wauters, voorzitter van Royal Antwerp Football Club, de gevangenis in wegens vermeende betrokkenheid bij de zwendel met Superclub-aandelen. Toen hij ontslagen werd uit het prison, sprak hij

"Dit was Kafka". Toen al rezen zijn vermoedens over een komplot. Nu Verwylghen de komplottheorie ontdekte, kon Wauters niet anders dan ageren. Wauters brengt de komplottheorie in verband met het millenarisme, en heeft er zijn levenstaak van gemaakt de antikrist te ontmaskeren. Sindsdien probeert hij zoveel mogelijk spelers aan te trekken, liefst uit de meest diverse landen. Alleen een Israëli mocht enkele jaren geleden niet lang blijven, hij was te traag, zei Wauters. Later bleek het Ahasverus, de wandelende jood te zijn.

vrije tribune

De vrije tribune kan bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moet vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of e-mail veto@veto.student.kuleuven.ac.be.

De vrije tribune staat open voor iedere persoon of organisatie die met redelijke argumenten een standpunt verdedigt of een gefundeerde mening formuleert. Het standpunt kan vrij aangebracht worden. De Persoon of organisatie is volledig verantwoordelijk en aansprakelijk voor de inhoud en kan slechts één maal per jaar een vrije tribune krijgen. De vrije tribune wordt steeds ondertekend met naam, studietoer en volledig adres, en is onder geen beding anonim.

Eventuele reacties op een vrije tribune worden uitsluitend gegeven via lezersbrieven.

De vrije tribune wordt ofwel integraal ofwel niet gepubliceerd en is niet langer dan 7.000 tekens (spaties inbegrepen), wat overeenkomt met ± vier getikte bladzijden met dubbele interlinie. De redactie behoudt zich het recht voor de vrije tribune niet te plaatsen als aan de criteria van redelijke argumentatie, een standpunt en gefundeerd zijn niet strikt voldaan wordt.

Afrekenen met de schoonheidsmite?!

In de loop van dit werkjaar rijpte in de jong Agalev-groep van Leuven het idee om een campagne op te zetten rond de voorstelling van de 'ideale vrouw' in de reclame. Dat we ons met dat thema op een moeilijk terrein begaven, werd snel duidelijk wanneer we ons standpunt daaromtrent trachten te konkretiseren. Er rezen vooral vragen rond het begrip 'ideale vrouw'. We wilden hier enkele karakteristieken op een rijtje zetten waartegen we ons met redelijke argumenten wilden verzetten. Zo wilden we de blik van de lezers opengooien naar de reële (en mooie) vrouw in de straat. Die onfeilbare uittekening moeten we u echter verschuldigd blijven, de krampachtige pogingen in feministische artikelen om het stereotiep vast te leggen en aan te klagen ten spijt. De problematiek is schrijnender dan een diaboliserende vatten kan.

Om die bedenking kracht bij te zetten, willen we ons aansluiten bij een sitaaf van Naomi Wolf uit haar boek 'De schoonheidsmite': "Als zij zich willen ontdoen van het dode gewicht dat hun vrouwelijkheid opnieuw voor hen is geworden, zullen vrouwen niet zozeer stembiljetten, lobbyisten of affiches nodig hebben, als wel een nieuwe visie." Het valt niet te ontkennen dat de vrouw met haar feministische strijd al enorme stappen heeft gezet. We had een aantal jaren terug kunnen vermoeden dat de doorsneevrouw van nu zou beseffen dat ze meer in haar mars heeft dan de huismoeder of de lieve echtgenote laat uitschijnen. Uiteraard zouden we de schets van deze tekst dan ook te eenvoudig maken wanneer we pretenderen dat het gevecht tegen de sociale en juridische minachting van de vrouw positief beslecht is en dat zich nu een nieuwe hindernis aandient, namelijk de schoonheidsmite, die we met eenzelfde aanpak zullen kunnen nemen. Is het niet zo dat dit vrij recente fenomeen het obstakel vormt om de laatste sprinte naar gelijkwaardigheid als te winnen? Het recente ligt hem dan ook niet in het schoonheidsbeeld op zich. Men heeft immers altijd een voorstelling gehad van wat perfect mooi is, zij het dat verschillend van tijd tot tijd en van cultuur tot cultuur. Het recente fenomeen merken we op in het feit dat dit beeld een mite geworden is, waarvan de druk eerder belemmerend dan prikkelend werkt. Is het niet zo dat na de grens van het thuisblijven en de zorg voor een huishouden, zich nu het ideale uiterlijk als grens opdringt,

een grens die onmogelijk kan verwezenlijkt worden.

Verder bouwend op die laatste opmerking begeven we ons op een wankel redeneringsveld. We willen aantonen in welke zin de problematiek veranderd is. Waar vroeger openlijk aangekomen werd dat de vrouw minderwaardig was aan de man, is dat een stelling die nu amper nog uitgesproken kan worden. Toch staat het eerbiedig verzwijgen van die discriminatie in tegenstelling met hoe vele vrouwen zich gepositioneerd voelen. Nu worden ze er net op gewezen dat ze zoveel beter kunnen dan ze doen, dat ze er mooier, slanker, spontaner kunnen uitzien. Vrouwen worden vergeleken en vergeleken zichzelf met modellen en velen gaan gebukt onder het besef dat ze onmogelijk kunnen tippen aan die droomvrouwen. Ageren tegen die wantoestand is niet ageren tegen tastbare feiten, maar tegen een zichzelf wegsjitterende spiraal die de vrouw zich heeft eigen gemaakt.

Toch blijkt de concentratie op het uiterlijk slechts een uiting van een veel verder reikend minderwaardigheidsgevoel. Dat kan je merken in getuigenissen van vrouwen met eetstoornissen. Wanneer ze zich niet op hun gemak voelen, komt ook de minachting voor het eigen lichaam op de voorgrond. Knoeien met eten doet men nooit louter vanuit lichamelijke scrupules, maar gaat altijd samen met onzekerheid op andere persoonlijke gebieden, zoals: 'ik heb niets te vertellen, ik ben te emotioneel, ...' Toch is het onmogelijk om met zichzelf in het reine te komen zonder ook een verandering in denken en voelen over hun uiterlijk te bewerktstellen. Het stijgende aantal vrouwen (en mannen!) met anorexia en boelemie is dan ook een teken aan de wand dat het feminisme nog niet achterhaald is. We zullen voortaan echter op twee terreinen moeten werken. Zo zal men moeten blijven ijveren voor gelijkheid in woord, job, recht ... Maar daarnaast is er een nieuwe uitdaging: de schoonheidsmite die vrouwen afleidt van de eerste feministische kracht. Door zichzelf te verliezen in onzekerheid over het uiterlijk, dat ze in principe niet moeter kunnen maken dan het is, verspillen ze erg veel kostbare energie waarmee ze vanuit geloof in zichzelf een plaats zouden kunnen verwerven naast de man.

Men kan die schoonheidsdrang uitschakelen en zich nestelen in de eigen onoverwinnelijke

'lelijkheid' of men kan tegen veronderstelde appreciaties of externe verwachtingen in, zichzelf mooi vinden. Men mag uit deze tekst echter niet besluiten dat wij een samenzwering van de man tegen de vrouw insinueren. Het is onmogelijk om voor deze evolutie een sluitende verklaring te geven en er een 'schuldige' voor aan te wijzen. Waarschijnlijk is deze ontwikkeling een bewijs van het gedeeltelijk mislukken van de feministische revolutie. Het steeds toenemen van de druk vanwege het ideaalbeeld lijkt een natuurlijke reactie tegen een plotselinge en onnatuurlijke ommekeer in de gedachtegang van een hele samenleving. Misschien zijn de vrouw noch de man toe aan de sterk verlangde gelijkwaardigheid en is het krekren van dat schoonheidsideaal een spontaan verdedigingsmanoeuvre. Daarom willen wij pleiten voor een kordate, maar geduldige opgang naar een realiteit waarin vrouw en man als gelijken kunnen samenleven.

Een belangrijke rol spelen de media in de situatie zoals we ze boven schetsten. Reclame is overal, je kan je er niet voor afsluiten en onvermijdelijk hebben advertenties dan ook invloed op elke persoon die ze leest of beluistert. De slogan die Jong Agalev Leuven voor haar campagne gebruikt luidt: 'Het is moeilijker met een waan af te rekenen dan met een realiteit' (Virginia Woolf). Naast de slogan drukken we een vrouw af die zo gestolen lijkt uit een succesvolle reclamestunt. Doch meer dan een vraag gericht aan regering of reclamewereld is het een oproep naar vrouwen en mannen toe om die waan bloot te leggen. Er wordt immers voldoende beweerd dat de reclame slechts toont wat de mensen in de straat willen zien. Uiteraard kunnen we hierbij in de kantlijn noteren dat de mediawereld van dit verlangen een stereotiep maakt en op die wijze opnieuw inspeelt op het verlangen zelf, dat verscherpt wordt. We komen als het ware in een sirkelbeweging terecht. Toch willen we ons, dan wel vanuit een divers perspectief, aansluiten bij de visie van heel wat reclamemakers en geloven dat er een grote invloed blijft liggen bij de man en vrouw in de straat. Misschien zal het op lange termijn dan ook mogelijk om met deze waan af te rekenen.

Marjolijn De Wilde,
1ste lic. godsdienstwetenschappen,
voor jong Agalev Leuven

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 24
Nummer 21
23 februari 1998

Ver. uitg.: Bart Eeckhout
Hoofdredaktie: Raf Gerits
Redaktiesekretaris: Bart Eeckhout

Redaktie: Kristof Daniels, Benny Debruyne, Hans Declercq, Joost Helsen, Jeroen Lissens, Sofie Overstijns

Doka: Dirk Bernard, Jimmy Debruyne, Joost Helsen, Jeroen Lissens, Ivan Put, Elena Schutjes, Maarten Timmermans
Medewerkers: Bart De Schrijver, Ludwig Deweghe, Margo Foubert, Kris Kuppens, Peter Mangelschots, Véronique Patteuw, Herman Pauwels, Olivier Remy, Paskal Seynaeve, Kevin Schollen, Tom Van de Sande

Layout en vormgeving: Bart Andries, Dirk Bernard, Kristof Daniels, Benny Debruyne, Hans Declercq, Filip De Keukeleere, Ludwig Deweghe, Bart Eeckhout, Raf Gerits, Martijn Graumans, Joris Janssens, Jeroen Lissens, Ivan Put, Claude Seyns, Hans Vandenaabeele, Eva Wittocx

DTP: Filip De Keukeleere, Hans Vandenaabeele, Eva Wittocx

Spelling: Bart Eeckhout, Filip De Keukeleere

Eindeklare: Martijn Graumans en Sofie Overstijns

Internet-Veto:
<http://www.veto.student.kuleuven.ac.be>
e-mail: veto@veto.student.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Opplage: 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr;
buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr;
over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redactievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

zoekertjes

√ Lieve auto, waarom laat je geen tastbare sporen na? De Joker.
 √ Mira, ge hebt uwen bak verdient! Kom hem maar halen.
 √ [T.Roosevelt] Mia, die laatste dans die moet je mij nog schenken. Gorki!
 √ Saddam Hoesein zoekt vrijwilligers. Beloning: twee maanden vakantie in één van de presidentiële paleizen en als extraatje een gratis luchtbombardement.
 √ Wat heeft men hier of elders te verwachten van eenen Mathieu Vansteenkiste, eenen B. Vandeputte, eenen Johan De R.? Dat zijn geen mensen, maar wilde beesten, gedrochten die de hel heeft uitgespogen, of eerder geesels die de hand van God gebruikte om het heidendom te straffen, dat de maat zijner scheldstukken vervuld had, en den hemel getergd door zijne ijselijke ondeugden.
 √ Hubert Cardon heeft vorige woensdag half het MSI afgebroken (Maar we mochten het tegen niemand zeggen).
 √ "Ante ruet mundus quam surgat Hieronymus Masus secundus" / "De wereld zal vergaan,

eer een andere Jeroen Maes zal opstaan"
 √ U wenst eens gratis met de bussen van de Lijn rond te bollen? Toon de buschauffeur dan eens een der volgende 'abonnemenen': uw identiteitskaart, Accokaart, CD-hoes van NIN, een vervallen lidkaart van den bond of een oude studentenkaart. Af te raden is wel een foto van een of ander naaktmodel, want dat hebben die kerels dan weer wel in de snee.
 √ Jeroen D.W., gefeliciteerd met je overwinning op de voordracht van JCSI!
 √ Groeten aan Mark K. Hopelijk zie ik wel mijne velo nog terug.
 √ Kris Rosselle tikt je thesis of paper. Info: Hof Ter Bekelaan 12, 3020 Winksele. Tel: 016/20.70.77.
 √ Topradio VRL (105.6 FM) zoekt goeie radiostemmen met of zonder ervaring en medewerkers voor de commerciële dienst (telemarketing en sales radiopubliciteit). Afhankelijk van de functie is er een aangepaste vergoeding voorzien. Info: 016/29.61.09, of 016/29.61.24.
 √ Wist je dat Marc B. (student archeologie in Gent) haar op zijn tenen heeft. wist je dat dezelfde persoon passieloos was op de laatste alfafui... zijn vriend daarentegen.
 √ Mia heeft het meegemaakt/Ze vraagt: Kan jij nog dromen?
 √ Soon, Scansor wil take a terrible revenge: tremble and weep, all you classical arts-students... wist je dat marc b. uit gent aan het montignacen is om zijn bulkie weg te krijgen, wist je dat alexander l.h. (ook uit gent) nog

steeds hopeloos wacht op e-mails, hier is zijn adres: alexander.lehouck@rug.ac.be
 √ Greetings from MaD to DJ Deckard and Beat Creator Bong. Bong, I'm sorry to say this, but I'm after K. too. WarAWar lives!
 √ Eindelijk, de burgiebendes zijn verslagen. Alle losgeslagen elementen zitten nu veilig vastgelegd aan de computers van het RC. Conclusie: lang leve de prostitutie en Internet: beiden houden heel wat nerdfreaks van de straat.
 √ Karen, ge waart de mooiste van alle aanwezigen op A's party.
 √ "naar buiten, waar kabouters fluiten" (B. Cardon)
 √ Anniemie van 't Stuc onthaal heeft vanaf nu vakantie, vermits de Wim alles nog wel niet kan maar het toch moet doen.
 √ Da extraganza alternatieve days op woensdag 25 en donderdag 26 februari in AV. 01.12 vanaf 20u.
 √ De knappe lachende roodharige niet Porto maar wel Kir drinkende 2de licentie rechten-

dame die een fanclub heeft die de zoekertjes leest, wordt op donderdag 26 februari om 23u51 in 't Stuc beloond voor haar onverwachte verschijning.
 √ De dieven van de kuipstoeltes mogen ze behouden op voorwaarde dat de kuipstoeltes bij elke literaire living beschikbaar zijn.
 √ Charlotte wordt eindelijk dik.
 √ De groeten van Toon, de brave, edoch soms wat verdroemde buschauffeur.
 √ Donderdagavond 26 februari - Anders Gestemd - Vanaf 22 uur - Radio Contact - Leuven - Leuke Muziek - Interessante Informatie - 103.8 FM - Voor iedereen - Door holebi's. Ook jij kan aan de haal gaan met een CD-bon van 500 frank! Het enige dat je moet doen is je vijf favoriete fuifplaten aller tijden opsturen naar Anders Gestemd, postbus 113, 3000 Leuven-3 en op donderdag 26 februari vanaf 22 uur luisteren naar de tweede uitzending van 'Anders Gestemd' op 103.8 FM.
 √ Meisjes opgelet, Alexander L.H uit Gent

JO MEUWISSEN

Alle verhuur
 Video-, klank- en lichtmateriaal
 Videoschermen tot 4 m
DISCOBAR EN CD'S
 met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

(advertentie)

WIE VAN DE DRIE??

Tiensestraat 118
 Tel: 23.70.30

Ma.-Dp. 9 - 22u.
 Vr. 9 - 20u.
 Zat. 10 - 17u.

Tiensestraat 88
 Tel: 23.70.02

Ma.-Vr. 9 - 19u.
 aangepaste uren tijdens KUL-vakantieperiodes

Naamsestraat 115
 Tel: 23.70.03

Ma.-Vr. 9 - 19u.
 Zat. 10 - 17u.

agenda & ad valvas

DOOR MARTIJN GRAUMANS

MAANDAG

04.00 u Che-TD (VVK, Naamsestraat 177), in de Rumba, org. MLB, Rode Jeugd, AIB.
 20.30 u **TEATER** Thaleia Toneel presenteert "Allarm": angst, levensgenot, liefde, agressie, ratto en melancholie. Op 23, 24, 26, en 28 februari, in het Reynaert Teater, Malpertuis, toeg. 150.
 20.30 u **TEATER** "Kerosine" gebracht door Dito/Dito: een dialoog van en met Guy

Dermul en Nedjima Hadj over 'thuis zijn', in Vlamingenstraat 83, org. Stuc.
 21.00 u **KONSERT** "Roland & Friends", in De Blauwe Kater, toeg. 250/300, org. De Blauwe Kater en KC Oratoriënhof.

DINSDAG

20.00 u **DEBAT** "De asielwetten van Vande Lanotte: versoepelen of intrekken?", onder moderatie van Raf Custers, auteur van het boek 'Blinde Cargo', in AV, org. Open

Grenzen Leuven.
 20.00 u **TEATER** Het Zuidelijk Toneel speelt "Faust", in in de Stadsschouwburg, toeg. 200/400/600, org. Stuc en KC Leuven.
 20.00 u **FILM** "Just Friends", in in Studio 1, org. Bozo vzw.
 20.30 u **DANS** "Rood Red Rouge", van Grace Ellen Barkey, wiens belangrijkste inspiratiebron teksten uit de wereldliteratuur zijn waarop al improviserend gewerkt wordt, in Dansstudio, Naamsestraat 96, org.

Klapstuk.
 20.30 u **DANS** "Rood Red Rouge" van Grace Ellen Barkey, in in de Dansstudio (Naamsestraat 96), toeg. 200/300, org. Klapstuk.
 20.30 u **TEATER** Dito/Dito brengt "De Nacht vlak voor de Bossen", in in Pangea, Vesaliusstraat 34, toeg. 200/300, org. Stuc.
 22.00 u **KONSERT** Jazzoptreden door een gelegenheidskombo van het Lemmensinstituut, in in de Libertat, toeg. gratis, org. Bozo vzw.

Alfa

• 24/02 om 20.00 u: film: 'Jesus Christ Superstar', in MSI 00.28, toeg. gratis. • 25/02 om 20.00 u: Lezing door Tony Oost over de Antwerpenaren en hun begraving, en over vroegkristelijke archeologie, in MSI, toeg. gratis. • 26/02 om 20.00 u: Lezing door professor Waekens over Sagalassos, in PDS, toeg. gratis. • 02/03 om 20.00 u: Thema-avond over vroegkristelijke archeologie, in de Fakbar, toeg. gratis.

Bios

• 25/02 om 21.00 u: DJ-wedstrijd + Beach Party, in de Ravage. • 25/02 om 21.00 u: DJ-wedstrijd gevolgd door beach party, in de Ravage. • 27/02 Galabal. • 27/02 om 22.00 u: Galabal der Wetenschappen, in Salon Georges.

Ekonomika

• 24/02 om 12.00 u: Lunchcauserie met Joyce De Troch, in Hoegaardenkafé. • 27/02 om 22.00 u: Galabal Ekonomika, in Concert Noble. • 27/02 om 22.00 u: Galabal, in Concert Noble. • 27/02 om 22.00 u: Galabal Ekonomika, in Concert Noble.

Eoos

• 24/02 om 21.00 u: Presidiumvergadering, in Perma. • 26/02 om 08.00 u: De vierentwintig uren van Eoos, met ontbijt + gratis vaten, in Perma.

Germania

• 23/02 om 20.00 u: Literaire wedstrijd: prijsuitreiking + optreden, in MSI 03.18. • 24/02 om 20.00 u: Germaniatoneel, met 'Boste' en

'Cranky Box', in de Museumzaal in de Hallen. • 25/02 om 20.00 u: Dark night, in de Fak Letteren. • 25/02, 26/02 en 27/02 om 20.00 u: Germaniatoneel, met 'Boste' en 'Cranky Box', in de Museumzaal in de Hallen.

Historia

• 24/02 om 20.00 u: Gratis film: 'The Baby of Macon', in MSI 03.18, toeg. gratis.

Katechetika

• 25/02 om 22.15 u: Tocht tegen oorlog in de Golf in het kader van de vijftigste verjaardag van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, in Hogeschoolplein.

Klio

• 23/02 om 19.30 u: Avondtap met Clockwork-tappers, in de Fak.

LBK

• 25/02 om 20.00 u: Free podium, toeg. gratis.

Logopedie

• 23/02 om 19.15 u: Films: "Le Huitième Jour" en een andere, in Michotte, toeg. gratis.

Medica

• 23/02 om 20.30 u: Toneel 'Allarm', door Thaleia, in Teater Malpertuis. • 23/02 om 21.30 u: WG-Alles Kan Beter, in CeRa. • 24/02 om 20.30 u: Toneel 'Allarm', door Thaleia, in Teater Malpertuis. • 24/02 om 21.00 u: Centrale Raad 011, in CeRa. • 24/02 om 21.00 u: Centrale Raad 011, in CeRa.

• 25/02 om 21.00 u: Wijnproefavond, in ZaMo. • 26/02 om 20.30 u: Toneel 'Allarm', door Thaleia, in Teater Malpertuis. • 28/02 om 20.30 u: Toneel 'Allarm', door Thaleia, in Teater Malpertuis.

Merkator

• 26/02 om 22.00 u: Merkatorluif, in Albatros.

Pedagogische Kring

• 26/02 om 20.00 u: Poëzieavond, in de Straatmus. • 26/02 om 21.00 u: Proffenavond, in l'Affaire.

Politika

• 25/02 om 20.30 u: Kamagurka: 'Kafka kletst', in PDS.

Psychologische Kring

• 25/02 Optreden van "7 days in June", in de Shrink. • 25/02 Aperitefkoncert, in de Minnepoort.

Romania

• 24/02 om 20.30 u: Zang- en bieravond, in Den Tijl. • 24/02 om 20.30 u: Kantus, in den Tijl.

VTK

• 25/02 om 08.00 u: Bedrijfsgebeurtenis, in Hellig-Hartinstituut Heverlee. • 26/02 om 08.00 u: Bedrijfsgebeurtenis, in Hellig-Hartinstituut Heverlee.

Witte raven: met dokter Bonne en Vergiel op helletocht.

"Gasthuisberg verdient beter dan kultuurbarbaren die afschuwelijke taalfouten maken"

wee weken geleden viel er op de redactie van Veto een opmerkelijke brief in de bus. Ene dokter Roger Bonne, gepensioneerd chirurg en tandarts, vroeg daarin aandacht voor de taalfouten in het ziekenhuis op de Gasthuisberg. De brief was dermate flamboyant dat we niet anders konden dan de arts even aan de tand te gaan voelen. Drie uur lang bleven we in de ban van de Gasthuisberg, de chirurgie en Afrika.

Het kostte aanvankelijk enige moeite om dokter Bonne te pakken te krijgen. Hij verbleef net — o ironie — in Gasthuisberg voor een operatie aan de spataders, "de ziekte van chirurg, agenten en winkeljuffrouwen". Bonne leeft alleen met zijn twee honden. Hij is getrouwd geweest — "met een afstammeling van Karl Marx" — maar ook al weer twintig jaar gescheiden — "Ik werkte veel te veel". En telefoon heeft hij ook al niet want zijn kennissen belden hem toch maar uit zijn bed voor pietluttigheden. Maar eens we hem gevonden hadden, bleek het resultaat de inspanningen waard.

Eind jaren '60 studeerde Roger Bonne af aan de KU Leuven. Hij was toen tweëndertig en gediplomeerd chirurg, tandarts en stomatoloog. Enkele dagen na zijn proklamatie kon hij als buitengewoon docent aan de slag. Als een van de fameuze Piet De Somer-boys moest hij mee de leemte helpen vullen die ontstaan was door het vertrek van talrijke Franstalige professoren naar de UCL. Waar een normale lesopdracht uit dertig uur bestond, kregen zij er maar liefst zeshonderd. Maar er kwam een kink in de kabel. Bonne: "Nog in mijn laatste jaar werd ik gearresteerd op beschuldiging van vaandelvluiter. Ik moest onder de wapens en had mij niet gemeld. Niet moeilijk want ze waren vergeten mij op de hoogte te brengen. Als milicien kon ik mijn lesopdracht niet verzekeren en zo werd ik een van de eersten die burgerdienst deed."

Schizoïde

Bonne werd naar de universiteit van Lovanium in het toenmalige Zaire gestuurd. Hij richtte er de faculteit tandheelkunde op wat hem de titel 'père de la dentisterie zairoise' opleverde. Nadien trok hij het binnenland in waar hij als chirurg onder andere in Kisangani en Boejoemboera werkzaam was. "Het was werken van zeven uur 's ochtends tot elf uur 's avonds, vrijwel zonder onderbreking. Voor en na de operaties werden onze kieren gewogen om te zien hoeveel bloed de patiënt verloren had. Tegelijk wogen we ook onszelf en per dag verloren we zo'n drie kilo aan vocht. 's Avonds dronken we dat terug bij met enkele flessen bier, aten we wat en gingen we ons amuseren met de verpleegsters."

Met zijn Boeroendese vriendin Candide bereikte hij het Tanganikameer waar ze verjaagd dreigen te worden door de plaatselijke vissers die niet bepaald goed geluimd waren. "'s Nachts was er een krokodil in hun netten verstrikt geraakt en die had alle vis opgevreten. Uit vraag waren ze de krokodil met speren aan het doodmartelen. Ik heb dan die krokodil gekocht voor een prijs die overeenkwam met hun totale dagloon voor voorwaarde dat ze het beest met één zware steen afmaakten." Dokter Bonne troont ons mee naar zijn kleinste kamertje waar het krokodillenveld dienst doet als vloermat. Het is zijn enige jachtroef.

Begin jaren zeventig werden de subsidies ingetrokken en moest hij naar België

terugkeren. Wegens een aantasting van de armenzenuwen kon hij niet meer opereren en werd hij adviserend geneesheer bij de neutrale mutualiteit. Hij kon echter niet aarden in deze omgeving. "Mijn kinderen moesten gehoorzamen op school en telkens ik door het rood licht reed, kreeg ik een boete." Onverwacht werd Bonne opgebeld door wijlen Jean Gol. De liberalen, die toen in de oppositie zaten, wilden een politieke stunt realiseren en een missie naar Somalië sturen. Het werd een volslagen mislukking. Het medisch materiaal werd gestolen. Bonne belandde in de gevangenis waar hij gemarteld werd. "Het was toen al een heksenketel in Somalië. Enkele jaren terug wisten de Amerikanen niet wat hen overkwam. Ik had het al veel langer aangeklaagd, maar niemand wou mij destijds geloven."

(foto Jeroen Lissens)

In Bonne's woning herinneren talrijke beeldjes en maskers aan zijn Afrikaans verleden. Nochtans heeft hij niets zelf gekocht, het zijn allemaal geschenken. "Ik heb dan nog een groot deel ervan weggedaan nadat men een paar keer ingebroken had. Vandaar ook dat ik mij een Duitse scheper gekocht heb." Die bewaakt nu het huis wanneer Bonne omwille van zijn eigen gezondheid weer eens naar Gasthuisberg moet. Het is precies daar dat Bonne, uit ergernis vanwege de flagrante taalfouten, zijn kruistocht begonnen is. Een kliniek die op technisch en medisch gebied aan de absolute top staat, maar daarnaast zichzelf belachelijk maakt door zulke kleine stommititeiten, dat kan voor Bonne niet. Hij hekelde de vakidiotie van artsen die wel bekwaam zijn in hun domein maar daarbuiten "kultuurbarbaren" zijn.

Bonne: "Ik ga u een verhaal vertellen over de zeven hoofdzonden of de zeven hellekringen van de Gasthuisberg. Enkele jaren geleden werd ik plots als konsultant naar Spoedgevallen geroepen, wat overigens uiterst zelden gebeurt. Ze hadden daar een

neger met sikkelselanemie, een delicate ziekte die hier niet voorkomt zodat mijn Afrikaanse achtergrond goed van pas kwam. De zaak was vlug opgelost en omdat het opendeurdag was, besloot ik wat rond te wandelen. Tussen de urgentie-afdeling en de fakulteit raakte ik de pijltes kwijt en zoals je weet is dat fataal in Gasthuisberg. Het is een zodanig schizoïde gebouw dat je er je weg nooit terugvindt. Tot hier de waarheid; nu begint de fictie."

«Op zoek naar de uitweg hoorde ik een gekreun in de gang. Achter een van de gangen stond er een stokoud ventje met blote beentjes en barrevoets, zoals die paalzitters uit de vierde eeuw na Kristus. Ik vraag hem wat er scheelt en hij zegt: 'Ave, amice! Miserere mei, Domine.' Ik bel de baas van de urgentie dat ik een klant voor hem heb.

"Nee, nee," zegt die, "dat is Vergilius die uit de Hel geklommen is om aan zijn prostaat geopereerd te worden. Spreek er maar wat mee. Hij verstaat toch alle talen." Enfin, ik vraag nog eens waarom hij zo staat te janken en te stampen en Vergiel antwoordt: "Het krioelt hier van de taalfouten." Hij wees mij ten eerste op de honderden plakkaatjes van de geleerde doktoren waarop 'Prof. Dr.' staat. De vraag is of die puntjes daar wel moeten

staan. Eigenlijk is dat een chirurgisch probleem. Op 'professor' is een amputatie weggepast. Het litteken is daar terminaal en dus moet er een punt staan. Bij 'dokter' gaat het echter om een resectie, er is in het midden een stuk weggenomen en het litteken is centraal. Eigenlijk zou er dus een punt moeten staan tussen de D en de R. Maar dan gaan de filologen natuurlijk steigeren en dus: kompromis, helemaal geen punt. Voor Vergiel was dat de eerste hellekring van de Gasthuisberg.»

Kabberdoezeke

«Van buiten is de kliniek geweldig veilig, maar eens binnen kan je overal raken. We slopen dus een buro binnen om wat uit te rusten en Vergiel schoot meteen weer in een Romeinse colère. Er lag daar een stapel voorgegedrukte papieren, beginnende met 'Ik, ondergetekende...'. Ik vraag of dat niet juist is. Welnee, zegt hij, dat komt uit het Frans waar 'sous-signé' de afkorting is van 'qui a sous-signé'. In het Nederlands is 'ondergetekende' passief en betekent het

dat iemand naar een tatoeëerder is geweest en zich zoals sommige hoertjes een roosje of een hartje op het zitvlak heeft laten zetten. Ofwel zijn alle proffen en assistenten ondergetekend en dan is de Gasthuisberg meer een kabberdoezeke, ofwel plegen zij allemaal valsheid in geschrifte.»

«In de derde hellekring stond er 'tandarts van wacht', ook een tipisch gallicisme, 'dentiste de garde'. Korrekt is 'tandarts met wacht'. De vierde fout is 'raadpleging op afspraak'. Dat is pure nonsens want het betekent dat de raadpleging plaatsvindt op het ogenblik van de afspraak. Dan moet je niet meer afspreken. Het is 'raadpleging na afspraak'. Vergiel begon me toch wat op de zenuwen te werken en we gingen een pint drinken. Onderweg naar de kafeteria kwamen we voorbij de opnamedienst. Nu schreeuwen ze steeds van de daken dat ze de patiënten als mensen willen behandelen en niet als nummers. Maar het zijn nummers, het zijn zaken en dat blijkt uit het taalgebruik. Opname wordt alleen gebruikt voor dingen, voorwerpen, zoals een bandopname, een filmopname. Als een mens wordt opgenomen is het 'opneming'. Het klinkt nog wel niet goed maar men moet ergens beginnen. Een vriend van mij die ingenieur is, is er toch ook na de derde jaar in geslaagd om op alle bordjes 'wegomlegging' te laten vervangen door het korrekte 'wegomleiding'»

Beotiër

«De zesde fout is 'polykliniek' dat heren der met een y gespeld staat. Vergiel was hier furieus over. Het woord is ten slotte afgeleid van het Griekse woord voor stad, 'polis', en behoort dus 'polikliniek' gespeld te worden, net zoals politiek of politiek. Uiteindelijk bereiken we de kafeteria waar een prof ter gelegenheid van de opendag voor de camera's staat te verkondigen hoe zwaar de studie geneeskunde wel is aangezien men in de eerste kandidatuur die vakken heeft, in de tweede die, etcetera. Jammaar, zegt Vergiel, als het waar is wat die beotiër daar staat uit te leggen dan duren de studies eenentwintig jaar. Ah, ja, één kandidatuur bij geneeskunde bestaat uit drie jaren waarna men kandidaat is. Dan volgt een doctoraat van vier jaren en wordt men arts. Zo bestaan de meeste richtingen uit één kandidatuur en één licentie, beide gespreid over meerdere jaren. Wanneer men dus zegt dat men in zijn tweede kandidatuur zit, betekent dat dat men al de kandidatuur van een andere richting doorlopen heeft. In heel de universiteit, in alle richtingen, wordt diezelfde fout gemaakt. Dat is de zevende hellekring.»

Wanneer we hem vragen waarom hij zo scherp ageert tegen deze taalfouten, komt Bonne helemaal op dreef. "De eerste reden heb ik u al genoemd. Het is een schandaal dat een zo gereputeerde instelling als de Gasthuisberg bevolkt wordt door cultuurbarbaren. De tweede is even duidelijk. Als studenten fouten schrijven worden ze gebuisd, dus is het niet meer dan normaal dat voor de hoge pieten hetzelfde geldt. Die Vergiel uit mijn verhaal bestaat overigens echt. Model hiervoor stond een Nederlands chirurg die ik hier rondleide. Hij wees me op de fouten en liet er geen twijfel over bestaan dat dergelijke fouten de instelling naar buiten toe belachelijk maken. Trouwens, het is niet alleen de Gasthuisberg die krioelt van de fouten. Het is schrijnend dat we dertig jaar na de opsplitsing van de universiteit onze eigen taal nog steeds niet machtig zijn."

Kris Kuppens
Peter Mangelschots